يَعۡتَذِرُوۡنَ اِلَيۡكُمۡ اِذَا رَجَعۡتُمۡ اِلَيۡهِمۡ ؕ قُلۡ لَّا
تَعۡتَذِرُوۡا لَنۡ نُّؤۡمِنَ لَكُمۡ قَدۡ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنۡ
اَخۡبَارِكُمۡ ؕ وَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُوۡلُهٗ ثُمَّ
تُرَدُّوۡنَ اِلٰى عٰلِمِ الۡغَيۡبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمۡ
بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿94﴾
سَيَحۡلِفُوۡنَ بِاللّٰهِ لَكُمۡ اِذَا انۡقَلَبۡتُمۡ اِلَيۡهِمۡ
لِتُعۡرِضُوۡا عَنۡهُمۡ ؕ فَاَعۡرِضُوۡا عَنۡهُمۡ ؕ اِنَّهُمۡ
رِجۡسٌ وَّمَاۡوٰٮهُمۡ جَهَنَّمُ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوۡا
يَكۡسِبُوۡنَ ﴿95﴾
يَحۡلِفُوۡنَ لَكُمۡ لِتَرۡضَوۡا عَنۡهُمۡ ۚ فَاِنۡ تَرۡضَوۡا
عَنۡهُمۡ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَرۡضٰى عَنِ الۡقَوۡمِ
الۡفٰسِقِيۡنَ ﴿96﴾
اَلۡاَعۡرَابُ اَشَدُّ كُفۡرًا وَّنِفَاقًا وَّاَجۡدَرُ اَلَّا
يَعۡلَمُوۡا حُدُوۡدَ مَاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوۡلِهٖ ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿97﴾
وَمِنَ الۡاَعۡرَابِ مَنۡ يَّتَّخِذُ مَا يُنۡفِقُ مَغۡرَمًا
وَّيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَآئِرَ ؕ عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ
السَّوۡءِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿98﴾

(94) మీరు వారి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళినప్పుడు, వారు అనేక రకాల సాకులు చెబుతారు. మీరు ఇలా చెప్పండి : సాకులు వెదక్కండి. మేము మిమ్మల్ని ఎన్నటికీ నమ్మము. అల్లాహ్ మీ పరిస్థితులన్నీ మాకు తెలిపాడు. ఇక అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తా మీ ప్రవర్తనను చూస్తారు. తరువాత ఆయన వైపునకు మీరు మరలింపబడతారు. ఆయన బహిరంగంగా ఉన్నవీ గుప్తంగా ఉన్నవీ అన్నీ ఎరిగినవాడు. మీరు ఏం చేస్తూ ఉండేవారో ఆయన మీకు తెలుపుతాడు.
(95) నీవు తిరిగివచ్చిన తరువాత నీ ముందు వారు ప్రమాణాలు చేస్తారు, వారిని నీవు ఉపేక్షించాలని. కనుక నీవు వారిని తప్పకుండా ఉపేక్షించు. ఎందుకంటే వారు మాలిన్యం వంటివారు. వారి స్థానం నరకం. ఇదే వారి సంపాదనకు ప్రతిఫలం.
(96) వారు నీ ప్రసన్నత కోసం నీ సమక్షంలో ప్రమాణాలు చేస్తారు. వాస్తవంగా ఒకవేళ నీవు వారి పట్ల ప్రసన్నత చూపినా అల్లాహ్ ఇటువంటి విద్రోహుల పట్ల ఎన్నటికీ ప్రసన్నుడు కాడు. (97)
ఈ ఎడారి అరబ్బులు అవిశ్వాసం విషయంలో, కాపట్యం విషయంలో కరడుగట్టినవారు. కనుక అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేసిన ధార్మిక హద్దులు వారికి తెలియకుండా ఉండే అవకాశాలే అధికంగా ఉన్నాయి. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను. (98) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు అది బలవంతంగా తమపై రుద్దబడిందని భావించేవారు కూడా ఈ ఎడారి అరబ్బులలో కొందరు ఉన్నారు. మీ గురించి వారు కాలం మార్పుల కోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. వాస్తవంగా సంకట వలయం వారినే చుట్టుముట్టి ఉంది. అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను.

وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَوٰتِ
الرَّسُوْلِ ؕ اَلَاۤ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ؕ سَيُدْخِلُهُمُ
اللّٰهُ فِیْ رَحْمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿99﴾ ع 12 10 1

(99) ఎడారి అరబ్బులలోనే కొంతమంది అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్నీ విశ్వసిస్తారు. తాము ఖర్చుచేసే దాన్ని అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం పొందటానికి ప్రవక్త నుండి అల్లాహ్ కారుణ్యానికై ప్రార్థనలు పొందటానికి సాధనంగా చేసుకుంటారు. అవును, నిస్సందేహంగా అది అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం పొందటానికి సాధనమే. అల్లాహ్ వారిని తప్పకుండా తన కారుణ్యంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

وَالسّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ
وَالَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوْا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ تَحْتَهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيْمُ ﴿100﴾

(100) అందరికంటే ముందు విశ్వాస సందేశాన్ని స్వీకరించిన ముహాజిరీన్ల పట్ల, అన్సారుల పట్ల నిజాయితీతో వారిని అనుసరించిన వారి పట్ల అల్లాహ్ తృప్తి చెందాడు. వారు కూడా అల్లాహ్ పట్ల తృప్తి చెందారు. అల్లాహ్ వారి కొరకు క్రింద సెలయేళ్లు ప్రవహించే వనాలను సిద్ధంచేసి ఉంచాడు. వారు వాటిలో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. ఇదే మహాద్భుతమైన సాఫల్యం.

وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ۛؕ وَمِنْ
اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ۛ مَرَدُوْا عَلَى النِّفَاقِ ۫
لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ؕ سَنُعَذِّبُهُمْ
مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ۚ ﴿101﴾

(101) మీ చుట్టుప్రక్కల ఉండే ఎడారి అరబ్బులలో కపటులు చాలామంది ఉన్నారు. అదేవిధంగా మదీనావాసుల్లో కూడా కపటులు ఉన్నారు. వారు కాపట్యంలో ఆరితేరినవారు. మీరు వారిని ఎరుగరు. మేము వారిని ఎరుగుదుము. త్వరలో మేము వారికి రెట్టింపు శిక్షను విధిస్తాము. తరువాత వారు కఠిన శిక్ష వైపునకు తరలింపబడతారు.

وَاٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا
صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ
عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿102﴾

(102) తమ తప్పులను ఒప్పుకున్నవారూ కొందరు ఉన్నారు. వారి ఆచరణలో కొంత మంచీ, కొంత చెడూ ఉన్నాయి. అల్లాహ్ వారిని మళ్ళీ కరుణించడం అనేది అసంభవమేమీ కాదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మన్నించేవాడూ కరుణించేవాడూను.

خُذۡ مِنۡ اَمۡوَالِهِمۡ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيۡهِمۡ بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَّهُمۡ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿103﴾

(103) ఓ ప్రవక్తా! నీవు వారి సంపదల నుండి దానధర్మాలు తీసుకొని వారిని పరిశుద్ధపరచు. ఇంకా వారిని వాటి ద్వారా ముందుకు నడుపు. వారికొరకు ప్రార్థించు, ఎందుకంటే నీ ప్రార్థన వల్ల వారికి శాంతి లభిస్తుంది. అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ అన్నీ తెలిసినవాడూను.

اَلَمۡ يَعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقۡبَلُ التَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهٖ وَيَاۡخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿104﴾

(104) అల్లాహ్ తన దాసుల పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరిస్తాడని, వారి దాన ధర్మాలను స్వీకరిస్తాడని, ఇంకా నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూ అని వారికి తెలియదా?

وَقُلِ اعۡمَلُوۡا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُوۡلُهٗ وَالۡمُؤۡمِنُوۡنَ ؕ وَسَتُرَدُّوۡنَ اِلٰى عٰلِمِ الۡغَيۡبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ۚ ﴿105﴾

(105) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "మీరు ఆచరించండి. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తా, విశ్వాసులూ మీ ఆచరణ వైఖరి ఎలా ఉంటుందో గమనిస్తారు. ఆ తరువాత మీకు బహిరంగంగా ఉన్నవీ, గుప్తంగా ఉన్నవీ తెలిసిన ఆయన వైపునకు మీరు మరలింపబడతారు. మీరు ఏం చేస్తూ ఉండేవారో అన్నీ ఆయన మీకు తెలుపుతాడు.

وَاٰخَرُوۡنَ مُرۡجَوۡنَ لِاَمۡرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمۡ وَاِمَّا يَتُوۡبُ عَلَيۡهِمۡ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿106﴾

(106) మరికొందరి వ్యవహారం అల్లాహ్ ఆజ్ఞ కోసం వేచి ఉన్నది. ఆయన వారిని శిక్షించనూవచ్చు, వారిని కనికరించనూవచ్చు. అయితే అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను.

وَالَّذِيۡنَ اتَّخَذُوۡا مَسۡجِدًا ضِرَارًا وَّكُفۡرًا وَّتَفۡرِيۡقًا ۢ بَيۡنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَاِرۡصَادًا لِّمَنۡ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ مِنۡ قَبۡلُ ؕ وَلَيَحۡلِفُنَّ اِنۡ اَرَدۡنَاۤ اِلَّا الۡحُسۡنٰى ؕ وَاللّٰهُ يَشۡهَدُ اِنَّهُمۡ لَكٰذِبُوۡنَ ﴿107﴾

(107) మరికొందరున్నారు, వారు ఒక మసీదును నిర్మించారు. దాని ఉద్దేశ్యం నష్టం కలిగించాలనీ, ఇంకా అవిశ్వాసాన్ని అనుసరించాలనీ, విశ్వాసులలో చీలికలు తీసుకురావాలని, ఇదివరకు అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ, వ్యతిరేకంగా పోరాడిన వ్యక్తికి మాటుగా చెయ్యాలని, మాది సదుద్దేశమే అని (పదే పదే) ప్రమాణాలు చేస్తూ ఉంటారు. కానీ వారు అసత్యవాదులన్న విషయానికి అల్లాహ్‌యే సాక్షి.

(108) నీవు ఆ కట్టడంలో ఎన్నడూ నిలబడకు. మొట్టమొదటి రోజు నుండే దైవభీతి ఆధారంగా నిర్మించబడిన మసీదే నీవు నిలబడటానికి తగినది. అందులో పరిశుద్ధతను ప్రేమించే ప్రజలున్నారు. అల్లాహ్‌కు పరిశుద్ధతను పాటించేవారంటేనే ఇష్టం.	لَا تَقُمْ فِيْهِ اَبَدًا ؕ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ فِيْهِ ؕ فِيْهِ رِجَالٌ يُّحِبُّوْنَ اَنْ يَّتَطَهَّرُوْا ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِيْنَ ﴿108﴾
(109) తన కట్టడపు పునాదులను దైవభీతితో, దైవప్రీతి పొందాలనే కాంక్షతో లేపినవాడు ఉత్తముడా? లేదా తన కట్టడాన్ని లోయ యొక్క డొల్ల అంచుపై లేపిన వాడు ఉత్తముడా? అది అతన్ని తీసుకొని నేరుగా నరకాగ్నిలో పడిపోయింది. అల్లాహ్ ఇటువంటి దుర్మార్గులకు ఎన్నటికీ సన్మార్గం చూపడు.	اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى تَقْوٰى مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِىْ نَارِ جَهَنَّمَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿109﴾
(110) వారు నిర్మించిన ఈ కట్టడం ఎల్లప్పుడూ వారి హృదయాలలో అపనమ్మకానికి మూలంగా ఉంటుంది - వారి హృదయాలు ముక్కలు ముక్కలుగా అయితేనే తప్ప. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను.	لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِىْ بَنَوْا رِيْبَةً فِىْ قُلُوْبِهِمْ اِلَّاۤ اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿110﴾ ع 13 11 2

అత్తౌబ 94 - 110 ఆయత్‌ల వివరణ:

వాక్యాల సంబంధం : కపటులు, సాకులు, వంకలు పెట్టి యుద్ధాల్లో పాల్గొనేవారు కారని, తబూక్ యుద్ధ సమయంలో కూడా కపటులు యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా ఉండిపోయారని తెలియజేయబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఇస్లామ్‌ని, ముస్లిములను నష్టపరచడానికి కపటులు ఒక మస్జిద్‌ని నిర్మించారు. దీన్ని "మస్జిదె జిరార్" అనేవారు. ప్రవక్త (స)ని ఒకసారి ఆ మసీదులోకి రమ్మని నమాజ్ చేయించమని కపటులు కోరారు. కాని అల్లాహ్‌తఆలా ప్రవక్త (స)ను నివారించి ఆ మసీదు దైవప్రార్థన నిమిత్తం నిర్మించబడలేదని, భూమిపై అల్లకల్లోలం, ఉపద్రవం సృష్టించటానికి నిర్మించబడిందని ముస్లిముల్లో విభేదాలు సృష్టించడానికి నిర్మించబడిందని తెలియజేసాడు. ప్రవక్త (స) దాన్ని కూల్చివేయమని ఆదేశించారు. సహాబాలు కూల్చివేసారు.

94-110 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ధనం ఉండి ఎలాంటి ఆటంకమూ లేని తబూక్ యుద్ధంలో పాల్గొనని కపటుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ యుద్ధం నుండి తిరిగి వచ్చిన తరువాత మీ వద్దకు వచ్చి సాకులు వెదుకుతారని తెలియజేయబడింది. మీరు సాకులు వెదకకండనీ, మీ ఏ మాటా మేము వినమని, ఎందుకంటే మీ గురించి అంతా అల్లాహ్ తెలియజేసాడని, ఇక ముందు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త మీ ఆచరణను చూస్తారని, ఎందుకంటే ఆచరణే ముఖ్యమని, ఆ తరువాత మరణానంతరం అల్లాహ్ ముందు మీరు హాజరౌతారని అప్పుడు అల్లాహ్ మీరు చేసిన కార్యాల గురించి మీకు తెలియజేస్తాడని, వాటి ప్రతిఫలం ఇస్తాడని వారికి తెలియజేయవలసిందిగా ప్రవక్తను ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది.

95వ వాక్యం : ఈ కపటులు మీ ముందు ప్రమాణాలు చేస్తారని, వారికి ఎలాంటి శిక్ష విధించకండని వీరు మాలిన్యం వంటివారని, వారి గురించి పట్టించుకోవటానికి కూడా వారు యోగ్యులు కారని, వారి నివాసం నరకం అని తెలియజేయబడింది.

96వ వాక్యం : మీరు వారికి ఏమీ అనకూడదని, వారి పట్ల సంతోషం వ్యక్తం చేయాలని, వారు మీ ముందు ప్రమాణాలు చేస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్ ఇష్టపడని వారితో మీరు ఇష్టపడటం ముస్లిములకు తగని పని. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఇష్టపడిన, ప్రేమించిన వారినే మీరూ ఇష్టపడాలి, ప్రేమించాలి.

97వ వాక్యం : ఎడారి అరబ్బులు అవిశ్వాసంలో, కాపట్యంలో ఇతరులకన్నా కఠినులని తెలియజేయబడింది. ఎందుకంటే వీరిలో కఠినత్వం, దృఢత్వం ఉంటుంది. పండితులకు, సభలకు వీరు దూరంగా ఉంటారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, "పల్లెవాసుల్లో కఠినత్వం ఉంటుందని" ప్రవక్త (స) చెప్పారు. (సహీహ్ అబూదావూద్ – హ.నెం.2859)

98వ వాక్యం : 'గరామహ్' అంటే జరిమానా అని అర్థం. వారు కేవలం పరిస్థితుల వల్ల ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఈ కారణంగా వారికి కాపట్య రోగం పట్టుకుంది. వారు జకాత్‌ని, జిహాద్‌ని జరిమానాగా, పరిహారంగా భావించేవారు. పరిస్థితులు ఎప్పుడు మారుతాయా అని ఎదురు చూస్తుండేవారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మరణానంతరం మంచి అవకాశంగా భావించి కొందరు ఇస్లాంకు దూరమయ్యారు. మరికొందరు జకాత్ చెల్లించడానికి నిరాకరించారు. ఇలాంటి వారితో అబూబకర్ (ర) పోరాడారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

99వ వాక్యం – వీరు ఇంకో కోవకు చెందినవారు. వీరు పట్టణాలకు దూరంగా ఉన్నప్పటికీ వీరికి అల్లాహ్‌ని తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించే భాగ్యం కలిగింది. విశ్వాసం ఫలితంగా వీరి అజ్ఞానం దూరం అయింది. వీరు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయబడిన దాన్ని అల్లాహ్ ప్రీతి, ప్రవక్త ప్రార్థన పొందటానికి తగిన సాధనంగా భావించేవారు. ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుచేసేవారి కోసం ప్రార్థించేవారు. ఒకసారి ఒక వ్యక్తి గురించి ఇలా ప్రార్థించారు : "ఓ అల్లాహ్! అబీ అవ్‌ఫా కుటుంబీకులపై కారుణ్యం అవతరింపజేయి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4166) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

102వ వాక్యం : సోమరితనం, అలసత్వం, సుఖలాలస వల్ల యుద్ధంలో పాల్గొనని వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరు విశ్వాసులే. తమ తప్పులను ఒప్పుకునేవారు. సత్కార్యాలు కూడా చేసేవారు. అల్లాహ్ వారిని క్షమించగలడని ఆశించబడుతుంది. ఈ వాక్యం ఒక ప్రత్యేక వర్గం కొరకు అవతరించింది. కాని ఇది అందరికీ వర్తిస్తుంది. పాపపుణ్యాలు చేసే ప్రతి వారికి ఇది వర్తిస్తుంది. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "రాత్రి నా వద్దకు ఇద్దరు వ్యక్తులు వచ్చారు. నన్ను లేపి తీసుకొని వెండి బంగారు ఇటుకలతో చేసిన నగరం వైపు తీసుకొని పోయారు. అక్కడ మేము ఒక వ్యక్తిని చూసాము. అతని సగం శరీరం అందంగా ఉంది, సగం శరీరం అందవికారంగా ఉంది. నా ఇద్దరు మిత్రులు అతనితో "ముందు ఉన్న కోనేరులో వెళ్ళి స్నానం చేయండి" అని అన్నారు. అతను వెళ్ళి స్నానం చేసి వెంటనే అందంగా సుందరంగా మారిపోయాడు. అప్పుడు వాళ్ళిద్దరూ నాతో ఇది 'జన్నతె అద్న్' అని, ఇది మీ నివాస స్థలం అని, వీళ్ళు పుణ్యాలు పాపాలు చేసేవారని అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4306) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఈ వాక్యం అబూ లుబాబహ్, అతని స్నేహితుల నుద్దేశించి అవతరించిందని, వీరు నిజ ముస్లిములని ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) అభిప్రాయపడ్డారు.

అందువల్లే ప్రవక్త (స) యుద్ధానంతరం తిరిగి వచ్చినప్పుడు వీరు తమ తప్పును ఒప్పుకుంటూ మస్జిదె

నబవీలోని స్థంభాలకు తమను తాము బంధించుకొని ప్రవక్త (స) వచ్చి తమ స్వహస్తాలతో విడిపించనంత వరకు ఈ స్థితిలోనే నిరాహారదీక్ష చేపడతామని ప్రమాణం చేసారు. చివరికి వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. ప్రవక్త (స) వచ్చి తన స్వహస్తాలతో కట్టు విప్పారు. (ఇబ్నె జరీర్)

ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిన తరువాత తమ ధన సంపదలను ప్రవక్త (స) సమక్షంలో హాజరుపరచి "మా దానధర్మాలను స్వీకరించండి, ఇంకా మా క్షమాపణ కొరకు ప్రార్థించండి" అని కోరారు. కాని ప్రవక్త (స) ఆ మేరకు అల్లాహ్ నాకు అనుమతి ఇవ్వలేదు అని స్వీకరించలేదు. (వహీదీ)

104వ వాక్యం : అందుచేత ఎవరైనా దానధర్మాలను తీసుకొని వస్తే ప్రవక్త (స) అతని గురించి "ఓ అల్లాహ్! ఫలానా వ్యక్తి కుటుంబంపై నీ కరుణాకటాక్షాలు ప్రసాదించు" అని దుఆ చేసేవారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1402)

దానధర్మాలు స్వీకరించటం అంటే వాటిలో వృద్ధి ప్రసాదించటం అని అర్థం. (అయితే అది హలాల్ సంపాదన అయి ఉండాలి) ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మీరు గుర్రం సంతానాన్ని సంరక్షించినట్లు అల్లాహ్ మీ దానధర్మాలను సంరక్షిస్తారు. చివరికి ఒక ఖర్జూరం అంత దానం కూడా వృద్ధి చెంది ఉహద్ కొండంత అవుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1321) (అష్రఫుల్ హవాషీ)

105వ వాక్యం : ఇది అల్లాహ్ తరఫు నుండి ఒక విధమైన హెచ్చరిక. "ఓ ప్రజలారా! మీరు చేస్తున్న ఏ పని కూడా అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు, మరియు విశ్వాసులకు తెలియకుండా లేదు" అని అనబడింది. అందువల్ల సత్కార్యాలు చేయండి, కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతికోసం చేయండి. ఎందుకంటే ప్రతికార్యం అల్లాహ్ వద్ద లిఖించటం జరుగుతుంది. పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండి సత్కార్యాలు చేయండి. ఆ తరువాత మీరందరూ అల్లాహ్ ముందు నిలబడతారని, అపుడు సత్కార్యాలకు మంచి ప్రతిఫలం, దుష్కార్యాలకు చెడు ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగుతుందని చెప్పబడింది.

106వ వాక్యం : అంటే మూడు రకాలకు చెందిన ముస్లిములు – వీరు సోమరితనం వల్ల యుద్ధంలో పాల్గొనలేదు. ఇంకా ప్రవక్త (స) ముందు కపటుల్లా అసత్యమైన సాకులు చెప్పి క్షమాపణ కోరనూ లేదు. వీరి వ్యవహారం గంభీరంగా తీసుకోబడింది. ప్రవక్త (స) వీరిని సామాజిక బహిష్కరణ చేయమని ముస్లిములను ఆదేశించారు. వీరి గురించే అల్లాహ్ వీరిని కఠిన శిక్షకు గురిచేయగలం లేదా వారిని క్షమించగలం అని పేర్కొన్నాడు. అయితే అల్లాహ్ కారుణ్యం వల్ల వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. ఇది ఈ సూరాలోని 118వ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడింది.

107 : ఈ మసీదును కపటులు తమ కార్యకలాపాలకు, కుట్రలకు, కుతంత్రాలకు స్థావరంగా నిర్మించారు. ఇందులో అబూ ఆమిర్ రాహిబ్ ప్రధాన పాత్రను పోషించాడు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్, ప్రవక్త (స) ను రాజకీయ ప్రత్యర్థిగా భావించినట్లే, అబూ ఆమిర్ రాహిబ్ ప్రవక్త (స)ను ధార్మిక ప్రత్యర్థిగా భావించేవాడు. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు, యూదులు, ఇస్లామీయ శక్తిని ఎదుర్కొవటంలో విఫలురైన తరువాత ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా రోము చక్రవర్తిని పురికొలపడానికి ప్రయత్నించారు.

కపటులు రోము వెళ్ళకముందే మసీదును నిర్మించే నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అక్కడి ప్రతినిధి ఎవరైనా వస్తే అతడితో కుట్రలు, పన్నాగాలు పన్నటానికి. కపటులు ప్రవక్త (స)తో, మస్జిదె ఖుబా దూరంగా ఉందని, వర్షంలో అక్కడికి వెళ్ళడం కష్టంగా ఉందని, అందువల్లే దీన్ని నిర్మించామని, తమరు వచ్చి శుభసూచకంగా రెండు రకాత్‌లు నమాజ్ చేయమని కోరారు. ఆ సమయంలో ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధం కొరకు బయలుదేరుతున్నారు. అయితే తిరుగు ప్రయాణంలో చేస్తానని వాగ్దానం చేసారు. కాని ప్రవక్త (స) అక్కడ నమాజు చేయలేదు. పైగా కొంతమంది అనుచరులను పంపి దాన్ని కూల్చివేసారు.

اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ
وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ؕ يُقَاتِلُوْنَ فِىْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُوْنَ وَيُقْتَلُوْنَ ۫ وَعْدًا عَلَيْهِ
حَقًّا فِى التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالْقُرْاٰنِ ؕ وَمَنْ
اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوْا بِبَيْعِكُمُ
الَّذِىْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ؕ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيْمُ ﴿111﴾
اَلتَّآئِبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ الْحٰمِدُوْنَ السّٰٓئِحُوْنَ
الرّٰكِعُوْنَ السّٰجِدُوْنَ الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ
وَالنَّاهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ؕ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿112﴾
مَا كَانَ لِلنَّبِىِّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْ يَّسْتَغْفِرُوْا
لِلْمُشْرِكِيْنَ وَلَوْ كَانُوْۤا اُولِىْ قُرْبٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿113﴾

(111) నిశ్చయంగా విశ్వాసుల నుండి అల్లాహ్ వారి ప్రాణాలనూ, వారి సంపదలనూ స్వర్గానికి బదులుగా కొనుక్కున్నాడు. వారు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడుతారు. చంపుతారు, చంపబడతారు. తౌరాతులో, ఇంజీలులో, ఖుర్ఆన్‌లో వారికి అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం సత్యమైనది. తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చటంలో అల్లాహ్‌ను మించినవాడెవడు? మీరు అల్లాహ్‌తో చేసిన ఈ వ్యాపారానికి సంతోషించండి. ఇదే అన్నిటికంటే మహత్తరమైన సాఫల్యం.

(112) పశ్చాత్తాపం చెందేవారూ, ఆయన్ని ఆరాధించేవారూ, ఆయన్ని స్తుతించేవారూ, సంచరించేవారూ, రుకూలు చేసేవారూ, సజ్దా చేసేవారూ, మంచిని చేయండి అని ఆజ్ఞాపించే వారూ, చెడునుండి నిరోధించేవారూ, అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను కాపాడేవారూ. ఓ ప్రవక్తా! ఇటువంటి విశ్వాసులకు శుభవార్త ఇవ్వు. (113) అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారిని క్షమించవలసిందిగా ప్రార్థించటం ప్రవక్తకూ, విశ్వాసులకూ తగనిపని. వారు వారికి బంధువులైనప్పటికీ, ఇంకా వారు నరకానికి అర్హులని స్పష్టమైనప్పటికీ,

108 : అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – “దైవభీతి ఆధారంగా నిర్మించబడిన మసీదు ఏది” అని ప్రశ్నించబడింది. ‘మస్జిదె ఖుబా’ అని ఒకరన్నారు. మస్జిదె నబవీ అని ఇంకొకరన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ‘ఇదే ఈ నా మస్జిద్ (మస్జిదె నబవి)’ అని అన్నారు. (తిర్మిజి – హ.నెం.323) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

హదీసులో ఖుబా వారు అని వచ్చింది. ప్రవక్త (స) వీరితో మీ పరిశుద్ధత గురించి అల్లాహ్ గొప్పగా ప్రశంసించాడు. అసలు మీరేం చేస్తారు? అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు వారు మేము (తహారత్ నిమిత్తం) మట్టిగడ్డలతో పాటు నీళ్లను కూడా ఉపయోగిస్తాము అని అన్నారు (సహీహ్ ఇబ్నె ఖుజైమ – హ.నెం.83) (ఇబ్నె కసీర్). ఇబ్నె కసీర్ (ర) ప్రాచీన మసీదులలో నమాజు చదవడం అభిలషణీయం అనడానికి ఈ వాక్యం సాక్ష్యం అని అంటున్నారు. ఇంకా సంపూర్ణంగా పరిశుద్ధత పాటించేవారితో ప్రార్థన చేయటం కూడా అభిలషణీయమే అని అభిప్రాయపడుతున్నారు.

109 : ఈ వాక్యంలో విశ్వాసి మరియు కపటి కార్యాల ఉదాహరణలు ప్రస్తావించబడ్డాయి. విశ్వాసి దైవభీతి, దైవప్రీతి కోసం సత్కార్యాలు చేస్తాడు. కాని కపటి ప్రదర్శనాబుద్ధితో ఉపద్రవం సృష్టించడానికి చేస్తాడు. కపటులు మస్జిద్ నిర్మించటం కూడా ఈ కోవకు చెందినదే. వారి కార్యం వారిని నరకంలో తీసుకుపోతుంది.

(114) ఇబ్రాహీము తన తండ్రి కొరకు చేసిన ప్రార్థన, అతను తన తండ్రికి చేసిన వాగ్దానం కారణంగా మాత్రమే. కాని అతని తండ్రి అల్లాహ్‌కు శత్రువని అతనికి స్పష్టమైనప్పుడు అతను అతని నుండి తప్పుకున్నాడు. యదార్థంగా ఇబ్రాహీము సున్నిత మనస్కుడు, సంయమనం కలవాడూను.

(115) ప్రజలకు రుజుమార్గం చూపిన తరువాత మళ్ళీ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచెయ్యటం అల్లాహ్ విధానం కాదు. వారు దూరంగా ఉండవలసిన విషయాలను గురించి వారికి స్పష్టంగా తెలుపనంతవరకు. యదార్థం ఏమిటంటే అల్లాహ్ ప్రతి విషయం తెలిసినవాడు. (116) నిస్సందేహంగా భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యం అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉంది. ఆయన చేతిలోనే జీవన్మరణాలు ఉన్నాయి. మిమ్మల్ని ఆయన నుండి కాపాడగల సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఎవడూ లేడు. (117) అల్లాహ్ ప్రవక్తనూ, కష్టకాలంలో ప్రవక్తకు తోడ్పడిన ముహాజిర్లనూ, అన్సారులనూ క్షమించాడు. వారిలో కొందరి హృదయాలు వక్రత్వం వైపునకు మొగ్గినప్పటికీ అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన వారిపట్ల వాత్సల్యంతో, కరుణతో వ్యవహరించాడు. (118) ఇంకా వ్యవహారం వాయిదా వెయ్యబడిన ఆ ముగ్గురిని కూడా ఆయన క్షమించాడు. భూమి విశాలంగా ఉండి కూడా వారికి ఇరుకైపోయింది. వారి ప్రాణాలు వారికే భారమైపోయాయి. అల్లాహ్ కారుణ్యం తప్ప వేరే ఆశ్రయం ఏదీ లేదని వారు తెలుసుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ దయతో వారి వైపు మరలాడు, వారు ఆయన వైపు మరలుతారని. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాత్రమే క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూనూ.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ اِلَّا عَنْ
مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَآ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهٗٓ اَنَّهٗ عَدُوٌّ
لِّلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ ؕ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَاَوَّاهٌ حَلِيْمٌ ﴿114﴾
وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ قَوْمًۢا بَعْدَ اِذْ هَدٰىهُمْ حَتّٰى
يُبَيِّنَ لَهُمْ مَّا يَتَّقُوْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ﴿115﴾
اِنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُحْيٖ
وَيُمِيْتُ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا
نَصِيْرٍ ﴿116﴾
لَقَدْ تَّابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ
الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ فِيْ سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْۢ بَعْدِ مَا
كَادَ يَزِيْغُ قُلُوْبُ فَرِيْقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ
عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّهٗ بِهِمْ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿117﴾
وَّعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا ؕ حَتّٰٓى اِذَا ضَاقَتْ
عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ
اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْٓا اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّآ اِلَيْهِ ؕ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيْمُ ۧ ﴿118﴾ 14 ع 8 3

(119) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి, సత్యవంతులకు తోడ్పడండి.

(120) మదీనా వాసులకూ, వారి చుట్టుప్రక్కల ఉండే పల్లెవాసులకూ అల్లాహ్ ప్రవక్తను వదలిపెట్టి, వెనుక ఉండిపోవడం, ఆయన్ని పట్టించుకోకుండా తమను గురించి మాత్రమే ఆలోచించటం ఎంతమాత్రం తగదు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ మార్గంలో వారు ఆకలి దప్పికలనూ, శారీరక శ్రమకు సంబంధించిన ఏ బాధను సహించినా, సత్య తిరస్కారులు సహించని మార్గంపై అడుగువేసినా ఏ శత్రువుకైనా వారు ప్రతీకారం చేస్తే దానికి బదులుగా వారి కొరకు ఒక సత్కార్యం వెంటనే వ్రాయబడుతుంది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని వృధాచేయడు.

(121) ఇదేవిధంగా వారు ఏ మాత్రం ఖర్చు చేసినా, వారు లోయను దాటినా అది వారికొరకు తప్పకుండా వ్రాయబడుతుంది. అల్లాహ్ వారు చేసిందానికన్నా మంచి ప్రతిఫలాన్ని వారికి ప్రసాదించటానికి.

(122) విశ్వాసులు అందరూ కలసి బయలుదేరవలసిన అవసరం లేదు. కాని వారిలోని ప్రతి వర్గం నుండి కొందరు బయలుదేరి, ధర్మావగాహనను పెంపొందించుకుని తిరిగి వెళ్ళి తమ ప్రాంతాలలో ప్రజలకు హెచ్చరించటం ఎందుకు జరగలేదు? ఫలితంగా వారు చెడు కార్యాలకు దూరంగా ఉండేవారు.

(123) ఓ విశ్వాసులారా! మీకు దగ్గరగా ఉన్న సత్య తిరస్కారులతో పోరాడండి. మీలో ఉన్న కాఠిన్యాన్ని వారు చవిచూడాలి. భయభక్తులు కల వారితో అల్లాహ్ ఉంటాడని తెలుసుకోండి.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُوْنُوْا مَعَ
الصّٰدِقِيْنَ ﴿119﴾
مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدِيْنَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِّنَ
الْاَعْرَابِ اَنْ يَّتَخَلَّفُوْا عَنْ رَّسُوْلِ اللّٰهِ وَلَا
يَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا
يُصِيْبُهُمْ ظَمَاٌ وَّلَا نَصَبٌ وَّلَا مَخْمَصَةٌ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ وَلَا يَطَـُٔوْنَ مَوْطِئًا يَّغِيْظُ الْكُفَّارَ وَلَا
يَنَالُوْنَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهٖ عَمَلٌ
صَالِحٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۙ ﴿120﴾
وَلَا يُنْفِقُوْنَ نَفَقَةً صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً وَّلَا
يَقْطَعُوْنَ وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ
اَحْسَنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿121﴾
وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوْا كَآفَّةً ؕ فَلَوْلَا نَفَرَ
مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوْا فِي
الدِّيْنِ وَلِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوْۤا اِلَيْهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُوْنَ ۧ ﴿122﴾ ع 15 4 4
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا الَّذِيْنَ يَلُوْنَكُمْ مِّنَ
الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا فِيْكُمْ غِلْظَةً ؕ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ
اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿123﴾

وَاِذَا مَاۤ اُنۡزِلَتۡ سُوۡرَةٌ فَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّقُوۡلُ اَيُّكُمۡ
زَادَتۡهُ هٰذِهٖۤ اِيۡمَانًا‌ۚ فَاَمَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا
فَزَادَتۡهُمۡ اِيۡمَانًا وَّهُمۡ يَسۡتَبۡشِرُوۡنَ ﴿124﴾

(124) ఏదైనా సూరా అవతరించినప్పుడల్లా వారిలోని కొందరు ఇలా అడుగుతారు : "మీలో ఎవరి విశ్వాసం దీనివల్ల పెరిగిందో చెప్పండి? విశ్వసించిన వారి విశ్వాసాన్ని వాస్తవంగా పెంచింది. దానికి వారు సంతోషిస్తున్నారు.

وَاَمَّا الَّذِيۡنَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ فَزَادَتۡهُمۡ رِجۡسًا
اِلٰى رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُوۡا وَهُمۡ كٰفِرُوۡنَ ﴿125﴾

(125) అయితే రోగం ఉన్న హృదయాలు గలవారి పూర్వపు మాలిన్యానికి మరింత మాలిన్యాన్ని చేర్చింది. వారు తిరస్కార స్థితిలోనే మరణించారు.

اَوَلَا يَرَوۡنَ اَنَّهُمۡ يُفۡتَنُوۡنَ فِىۡ كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوۡ
مَرَّتَيۡنِ ثُمَّ لَا يَتُوۡبُوۡنَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُوۡنَ ﴿126﴾

(126) ప్రతి సంవత్సరం తాము ఒకటీ రెండు సార్లు పరీక్షకు గురికావటాన్ని వారు చూడటం లేదా? దీని తరువాత కూడా వారు పశ్చాతాపపడటం లేదు, గుణపాఠాన్నీ నేర్చు కోవటం లేదు.

وَاِذَا مَاۤ اُنۡزِلَتۡ سُوۡرَةٌ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ اِلٰى بَعۡضٍ‌ؕ
هَلۡ يَرٰٮكُمۡ مِّنۡ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوۡا‌ؕ صَرَفَ اللّٰهُ
قُلُوۡبَهُمۡ بِاَنَّهُمۡ قَوۡمٌ لَّا يَفۡقَهُوۡنَ ﴿127﴾

(127) ఏదైనా సూరా అవతరించినపుడు వారు పరస్పరం చూసుకుంటారు – ఎవరైనా మిమ్మల్ని చూడటం లేదుకదా అని. తరువాత మెల్లగా అక్కడ్నుంచి జారుకుంటారు. అల్లాహ్ వారి హృదయాలను మళ్ళించాడు, ఎందుకంటే వారు బుద్ధిహీనులు.

لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُوۡلٌ مِّنۡ اَنۡفُسِكُمۡ عَزِيۡزٌ عَلَيۡهِ
مَا عَنِتُّمۡ حَرِيۡصٌ عَلَيۡكُمۡ بِالۡمُؤۡمِنِيۡنَ رَءُوۡفٌ
رَّحِيۡمٌ ﴿128﴾

(128) వాస్తవంగా మీ వద్దకు ఒక ప్రవక్త వచ్చాడు. ఆయన స్వయంగా మీలోనివాడే. మీరు నష్టానికి గురికావటం ఆయనకు కష్టం కలిగిస్తుంది. ఆయన మీ సాఫల్యాన్ని తీవ్రంగా కాంక్షించేవాడు, విశ్వాసుల పట్ల ఆయన వాత్సల్యం, కరుణగలవాడు.

فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَقُلۡ حَسۡبِىَ اللّٰهُ‌ۖ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ‌ؕ
عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ‌ وَهُوَ رَبُّ الۡعَرۡشِ الۡعَظِيۡمِ ﴿129﴾ ع 16 7 5

(129) ఒకవేళ వారు నీకు విముఖులైతే, ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "నాకు అల్లాహ్‌యే చాలు. ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవ్వరూ లేడు. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయన మహా సింహాసనానికి ప్రభువు."

111 – 129 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో కపటులు ముస్లిములను నష్టపరచటానికి, వారిలో విభేదాలు సృష్టించటానికి నిర్మించిన ఒక మసీదు గురించి వివరించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మార్గంలో ధనప్రాణాలకు తెగించి పోరాడిన వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. సోమరితనంతో, అలసత్వంతో యుద్ధంలో పాల్గొనని ముగ్గురు సహాబాలు పశ్చాత్తాపం చెంది అల్లాహ్‌ను క్షమించమని వేడుకున్నారు. అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు.

111 : ఈ వాక్యంలో విశ్వాసాన్ని గురించి విశదపరచటం జరిగింది. అల్లాహ్‌ను విశ్వసించిన వారు తమ వద్ద ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు అమ్మివేసారు. వారివద్ద ఏమీ మిగలలేదు. దానికి ప్రతిఫలంగా అల్లాహ్ వారికి స్వర్గం ప్రసాదించాడు. అంటే ఈ వ్యాపారం అల్లాహ్ మరియు దాసుల మధ్య జరిగింది. ఈ వ్యాపారం అల్లాహ్ తరఫు నుండి చేయబడింది. ఇక్కడ "అల్లాహ్ విశ్వాసుల నుండి కొనుక్కున్నాడు, ఆయన కొన్నదీ అతని సొత్తే, ఇవ్వనున్నది అతని సొత్తే ఇతరులది ఎంతమాత్రం కాదు.

112 : ఈ వాక్యంలో ముఖ్యాంశం ప్రస్తావించబడింది. ఇంకా ఇక్కడ సత్య విశ్వాసుల గుణాలు, వారి స్థానాలు పేర్కొనబడ్డాయి. వీరు పశ్చాత్తాపం చెందుతారు. అల్లాహ్ వైపు మరలుతారు, తమ తప్పులపై, పొరపాట్లపై సిగ్గుతో కుమిలిపోతారు. వీరు ఎలాంటి ప్రార్థన అయినా కేవలం దైవప్రీతి కొరకే చేస్తారు.

విధించబడిన ప్రార్థనా పద్ధతులు, సమయాలు మొదలైన వాటిని నిర్మలమైన మనస్సుతో శ్రద్ధాభక్తులతో పాటించాలి. మానవుని ఆలోచనలు అతని కార్యాలు, వ్యవహారాలు దైవాదేశాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి. విశ్వాసులు తమ ఆలోచనల, మాటల, చేతల ద్వారా అల్లాహ్‌ను స్తుతిస్తారు. దేవుని సృష్టితాలను గురించి ఆలోచిస్తారు.

గుణపాఠం నేర్చుకోవటానికి, విశ్వాసులు అల్లాహ్ మార్గంలో సంచరిస్తారు. విద్యార్జన కొరకు ప్రయాణం చేస్తారు. అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి చేస్తారు. దైవగృహం కాబతుల్లాహ్ దర్శనం కోసం కష్టనష్టాలను భరించి ప్రయాణం చేస్తారు.

అల్లాహ్ సన్నిధిలో తలవంచి రుకూ చేసేవారు, సజ్దాచేసేవారు. ఎన్నడూ అలసట చెందరు, ఇదే పరిస్థితి వారి శరీరంపై, వారి హృదయాలపై, వారినోటిపై ఉంటుంది.

విశ్వాసులు మంచిని ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడును నిర్మూలిస్తారు. కేవలం తమను తాము మాత్రమే సరిదిద్దుకోరు. ఇతరులను కూడా సంస్కరిస్తారు. ఇంకా ప్రపంచంలో సత్యాన్ని స్థాపించడం, న్యాయాన్ని పరిరక్షించడం తమ బాధ్యతగా భావిస్తారు.

విశ్వాసులు అల్లాహ్ ఆజ్ఞలకు లోబడి ఉంటారు. అల్లాహ్ హద్దులను ఉల్లంఘించరు, హద్దులు మీరి ప్రవర్తించరు. ఖుర్ఆన్ విధులను, హక్కులను అవి ఒక వ్యక్తిగతమైనవైనా లేక సామూహికమైనవైనా ఏ రంగానికి చెందినవైనా సరే, అల్లాహ్ హద్దులుగా పరిగణిస్తారు.

హద్దులన్నీ నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి. వాటిని ఉల్లంఘించటం అంటే మానవుడు తనను తాను నాశనం చేసుకోవటమే. ఇవి ఏడు గుణాలు క్రమంగా విశదీకరించబడ్డాయి. ఇవన్నీ విశ్వాసం విధులుగానే పరిగణించబడతాయి. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

113 : ఈ సూక్తికి వ్యాఖ్యానం బుఖారీలో ఇలా ఉంది – "ప్రవక్త (స) పినతండ్రి అబూతాలిబ్‌కు అంతిమ సమయం వచ్చినపుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – "చిన్నాన్న! 'లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు' అని పలకండి. నేను మీ గురించి అల్లాహ్‌కు విన్నవించుకుంటాను. అప్పుడు అబూజహల్, అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమయ్యహ్, "ఓ అబూతాలిబ్! నీవు అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ మతాన్ని విడిచి పెడుతున్నావా?" అని అన్నారు. చివరికి అవిశ్వాస స్థితిలోనే ఆయన మరణించారు.

అప్పుడు ప్రవక్త (స) “నన్ను అల్లాహ్ వారించేవరకు నేను ఆయన కోసం క్షమాపణ కోరుతూనే ఉంటాను” అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఇందులో అవిశ్వాసుల కొరకు క్షమాపణ కోరుట, ప్రార్థించుట నిషేధించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ–హ.నెం.4307, కితాబుత్తఫ్సీర్).

117 : తబూక్ యుద్ధ సందర్భంగా విశ్వాసుల వల్ల జరిగిన పొరపాట్లను గురించి దీనికి ముందు వాక్యంలో హెచ్చరించబడింది. కాని వారు పొరపాట్లు చేసిన తరువాత తమ తప్పులను తెలుసుకొని క్షమాపణ కోరారు. అల్లాహ్ వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించి, వారికి శుభవార్త తెలియజేసి, అంతకు ముందు చేసిన పొరపాట్లను కూడా క్షమించబడ్డాయని ప్రకటించాడు, తబూక్ యుద్ధ సమయంలో ప్రవక్త (స) వల్ల ఒక పొరపాటు జరిగింది. దాన్ని గురించి 43వ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడింది. అదేమిటంటే కొందరు శక్తిసామర్థ్యాలు ఉండి కూడా యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా ఉండేందుకు అనుమతి కోరారు. విశాల హృదయులైన ప్రవక్త (స) దయ తలచి అనుమతి ఇచ్చివేసారు. ఇది ఒక సాధారణ పొరపాటు. అల్లాహ్ అన్సార్లు, ముహాజిర్లను కరుణించినప్పుడు ముందు తన ప్రవక్తకు కరుణానుగ్రహాలను ప్రసాదించాడు.

గడ్డు పరిస్థితి అంటే తబూక్ యుద్ధం. ఎందుకంటే ఇందులో 700 కిలోమీటర్లు ప్రయాణం, అంతులేని ఉష్ణోగ్రత, అన్నపానీయాలు, వాహనాల కొరత, ఇంకా యుద్ధం మహాబలవంతమైన రోము సైన్యంతో. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ప్రవక్త (స)కు తోడ్పడిన వారు ఈ కఠిన పరీక్షలో నెగ్గారు. మదీనా తిరిగి రాగానే దైవకరుణ వారికి స్వాగతం పలకడానికి సిద్ధంగా ఉంది. వాళ్ళ వల్ల జరిగిన తప్పులను క్షమించటం జరిగింది. ఇంకా వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. ఈ కఠిన పరీక్షలో కొందరు విశ్వాసులు బలహీనతకు గురయ్యే ప్రమాదం కూడ రానే వచ్చింది. కాని వారి నిజాయితీ వారి బలహీనతపై ప్రాబల్యం వహించింది. ఎట్టకేలకు అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు.

118 : వీరు 1. కఅబ్ బిన్ మాలిక్, 2. మురార బిన్ రబీ, 3. హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యహ్ మొదలైన వారు. వీరు సత్య విశ్వాసులు. కాని కించిత్ అశ్రద్ధవల్ల తబూక్ యుద్ధంలో పాల్గొనలేకపోయారు. 106వ వాక్యంలో ప్రస్తావించినట్లు వీరి వ్యవహారం వాయిదా వేయబడింది. ఈ వాక్యంలో వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిందనే శుభవార్త ఇచ్చింది.

కాబ్ బిన్ మాలిక్ ఆ ముగ్గురిలో ఒకరు. వీరి వృత్తాంతం బుఖారీ మరియు ఇతర హదీసు గ్రంథాలలో క్లుప్తంగా ఉంది. మేమిక్కడ దీన్ని మరింత సంక్షిప్తంగా తెలియపరుస్తున్నాము. ఈ ముగ్గురూ అశ్రద్ధగా వ్యవహరించారు. ఎలాంటి కారణం లేకపోయినప్పటికీ తబూక్ యుద్ధంలో వీరు పాల్గొనలేదు. ప్రవక్త (స) తబూక్ సంగ్రామం నుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాత వెనుక ఉండిపోయిన వారందరూ సాకులు, కారణాలు తెలియజేసారు. కాని కఅబ్ బిన్ మాలిక్ వచ్చి వాస్తవం అంతా తెలియజేసారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) “నీవు సత్యం పలికావు. వెళ్ళు అల్లాహ్ తీర్పు వచ్చేవరకు వేచి ఉండు” అని అన్నారు. కఅబ్ (ర) ఇలా అంటున్నారు – “నేను వెళ్ళిపోయాను. ఆ తరువాత నాకు తెలిసింది, బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్న మురార బిన్ రబీ, హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యహ్‌ల వ్యవహారం కూడా నాలాంటిదే అని. వాళ్ళిద్దరూ తమ ఇళ్ళల్లో కూర్చొని ఏడుస్తున్నారని కూడా తెలిసింది. నేను ఇంటి నుండి బయటికి వెళ్ళేవాడ్ని. అయితే ప్రవక్త (స) ముస్లిములకు మా ముగ్గురితో ఎవరూ మాట్లాడవద్దని ఆదేశించారు. అందువల్ల మాతో ఎవరూ మాట్లాడేవారు కారు. ఒకసారి నేను బజారుగుండా వెళ్తున్నాను. గస్సాన్ రాజు వద్దనుండి ఒక వ్యక్తి ఒక ఉత్తరం తీసుకొని వచ్చాడు. అందులో ఇలా వ్రాసి ఉంది – “మీ సహచరుడు మీ పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించాడు, ఒకవేళ మీరు మా వద్దకు వస్తే మేము మిమ్మల్ని ఆదరిస్తాము.” కఅబ్ (ర) ఇలా అంటున్నారు : నేను ఆ ఉత్తరాన్ని చదివాను.

ఇదీ ఒక పరీక్షయే అని భావించి ఆ ఉత్తరాన్ని పొయ్యిలో విసిరివేసాను. నలభై రోజులు గడిచిన తర్వాత ప్రవక్త (స) భార్యకూ దూరంగా ఉండు అని నన్ను ఆదేశించారు. పుట్టింటికి వెళ్ళిపొమ్మని, అల్లాహ్ తీర్పు వచ్చేవరకు

అక్కడే ఉండమని నేను నా భార్యతో అన్నాను. 50 రోజులు గడిచిపోయాయి. జీవించడం కష్టం అయిపోయింది. అకస్మాత్తుగా ఒక వ్యక్తి కేక వినబడింది. నా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిందనే శుభవార్త ఇవ్వడానికి ప్రజలు చేరుకున్నారు. నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి సలామ్ చేసాను. ప్రవక్త (స) ముఖవర్చస్సు ప్రకాశవంతంగా మెరవసాగింది. ప్రవక్త (స) నాకు శుభవార్తనిస్తూ నీ జీవితంలో ఈ దినం చాలా గొప్పది అని అన్నారు. నా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిందనే సంతోషంలో నేను నా ధనాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో దానం చేస్తాను అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) "కొంత నీ కోసం ఉంచుకో" అని అన్నారు. ఖైబర్‌లో లభించింది నేను ఉంచుకుంటాను. నేను సత్యం పలకడం వల్ల నా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. నా పశ్చాత్తాపంలో నేను బ్రతికున్నంత కాలం సత్యమే పలుకుతాను, అనేది కూడా చేరి ఉంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4066)

ఈ ముగ్గురి వ్యవహారం – వీరితో మాట్లాడవద్దని ఆదేశించటం, ఇవన్నీ ఒక ప్రత్యేక సందర్భంలో జరిగాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ సూచనల మేరకు జరిగాయి. ఎందుకంటే ప్రతి ఒక్కరిలో బలహీనతలు ఉంటాయి. ఎవరైనా నేరం చేస్తే దానికి తగిన శిక్ష కూడా పడుతుంది. సలామ్‌కు సమాధానం ఇవ్వకపోవడం ఎలాంటి సందర్భంలోనూ జరగలేదు. అందువల్ల ఇది ఒక ప్రత్యేక సంఘటనగా మనం గుర్తించాలి. (దావతుల్ ఖుర్‌ఆన్)

121 : ఒక వ్యక్తి ఏ విధంగానయినా దేన్ని ఖర్చుచేసినా సరే అతనికి తప్పకుండా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అంటే సత్కార్యానికి తగిన ప్రతిఫలం తప్పకుండా లభిస్తుంది. ఈ వాక్యం ద్వారా ఉస్మాన్ (రజి) చాలా లాభం పొందారు. ఎందుకంటే తబూక్ యుద్ధ సందర్భంగా ఆయన చాలా పెద్ద మొత్తాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేసారు. ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధానికి వెళ్ళే ముందు ప్రసంగం చేసారు. అందులో ముస్లిములను యుద్ధానికి ప్రోత్సహించారు. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (ర) 100 ఒంటెలతో పాటు వాటిపై వస్తువులకు నేను బాధ్యుణ్ణి అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మెంబరుపై నుండి ఒక మెట్టు క్రిందికి దిగి అల్లాహ్ మార్గంలో ధనం ఖర్చు చేయాలని ప్రోత్సహించారు. మళ్ళీ ఉస్మాన్ (ర) 100 ఒంటెలతో పాటు వాటిపై వస్తువుల బాధ్యత నాది అని ప్రకటించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) సంతోషించి తన చేతిని ఊపుతూ, "నేటి తరువాత ఒకవేళ ఉస్మాన్ ఏ సత్కార్యం చేయకపోయినా, అతనికి ఈ సత్కార్యమే చాలు" అని అన్నారు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఇమామ్ అహ్మద్ (రహ్మ) ఇలా అన్నారు : ఈ సందర్భంగా ఉస్మాన్ (ర) 1000 అష్రఫీలు కూడా తెచ్చి ప్రవక్త(స) ఒడిలో వేసారు. ప్రవక్త (స) వాటిని అటు ఇటూ చేస్తున్నారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, "నేటి తరువాత ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ (రజి)కు ఏ కార్యము కూడా హాని కలిగించదు." ప్రవక్త (స) వాటిని ఆ యుద్ధంలోనే ఖర్చు చేసారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు. యుద్ధవీరులు ఏవిధంగా ప్రయాణం చేస్తున్నారో ఆ విధంగానే వారికొరకు ప్రతిఫలం లిఖించబడుతుంది."

ముజాహిద్ ఏ విధంగా అల్లాహ్ మార్గంలో ప్రయాణించి తన ఇంటికి దూరం అవుతారో అదేవిధంగా అల్లాహ్‌కు చేరువవుతాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

122 : మదీనా పట్టణానికి దూరంగా ఉన్నవారికి ప్రవక్త సమావేశాలలో పాల్గొనటం కష్టంగా ఉండేది. విద్య, శిక్షణ మొదలైన విషయాల్లో సమస్యలు తలెత్తుతూ ఉండేవి. ఒకవైపు ఇస్లాం పరిధి విశాలంగా తయారవుతూ వస్తుంది. ఇంకో వైపు విద్యాజ్ఞానాలు లేని నామమాత్రపు ముస్లిముల సంఖ్య అధికమవుతూ వస్తుంది. ఈ సమస్యలకు పరిష్కారమే ఈ వాక్యంలో తెలియపర్చబడింది.

అందరూ వచ్చి విద్య నభ్యసించడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల ప్రతి వర్గానికి చెందిన కొంతమంది వచ్చి విద్య నభ్యసించి తిరిగి తమ ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ఇతరులకు నేర్పగలరు. ఫలితంగా దైవ అవిధేయత, దైవాజ్ఞోల్లంఘనకు దూరంగా ఉండగలరు.

దీనిద్వారా లభించే మార్గదర్శక సూత్రాలు :

1. ధార్మిక విద్యకు ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఉంది. ధర్మజ్ఞానం లేనివారు సరైన ఇస్లామీయ జీవితాన్ని అవలంబించలేరు. స్థిరంగా ఉండలేరు. ధర్మ జ్ఞానం లేకపోతే పాపాలకు, అవిశ్వాసానికి, కాపట్యానికి దారి తెరచుకుంటుంది. ఈ కారణంగా ముస్లిములు ధర్మజ్ఞాన వ్యాప్తికి, ధర్మావగాహనకు, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త సందేశ ప్రచారానికి శక్తి మేరకు కృషిచేయాలి.

(2) ధర్మజ్ఞాన వ్యాప్తికి పరిస్థితులను బట్టి అనేకమార్గాలు అవలంబించవచ్చును. అందులో ఒకటి విద్యాబోధన, శిక్షణ కొరకు కేంద్రాలు స్థాపించాలి. అక్కడ వివిధ ప్రాంతాలకు చెందినవారు విద్యనభ్యసించాలి. ఆ తరువాత తమ ప్రాంతాలకు వెళ్ళి సామాన్య ప్రజలకు ధర్మజ్ఞానం బోధించాలి. ప్రస్తుత కాలంలో ఈ బాధ్యత ప్రాంతీయ ప్రాతిపదికన సాధ్యమవుతుంది. ఉదాహరణకు : మసీదుల్లో ఖుర్ఆన్, హదీస్ బోధనల పరంపర, సమావేశాలు, సభలు, విద్యాలయాలు మొదలైనవి.

123 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ముందు మదీనాకు దగ్గరగా ఉన్న అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయమని, వారు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత ఇంకా ముందుకు పోయి, వారి తరువాత ఉన్న వారితో యుద్ధం చేయమని ఆదేశించాడు. ప్రవక్త (స) చివరి కాలంలోనే అరబ్ ప్రాంతం నుండి విగ్రహారాధన అదృశ్యమైపోయింది. గ్రంథ ప్రజలలో సందేశ ప్రచార నిమిత్తం తబూక్ వరకు వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడ ఇరవై రోజులు ఉండి తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. ఈ యుద్ధం వల్ల ఇస్లాంకు అనేక లాభాలు కలిగాయి. వాటిని పైన పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం ఖలీఫాలు తమ కాలాలలో ఈ పరంపరను కొనసాగించారు. జోర్డాన్, సిరియా, ఇరాఖ్, ఈరాన్ ఇస్లాం అధీనంలోనికి వచ్చేసాయి.

ఇస్లాం పతాకం అన్ని వైపులా రెప రెప లాడింది. ఈ విధంగా ధనసంపదలు కూడా ప్రసాదించబడ్డాయి.

వాక్యం చివరిలో అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడమని కఠినంగా ప్రవర్తించమని, లేకపోతే విపత్కర పరిణామాలు ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని హెచ్చరించాడు. ముస్లిం సాటి ముస్లింతో మృదువుగా వ్యవహరిస్తాడు. అవిశ్వాసులతో కఠినంగా వ్యవహరిస్తాడు. అల్లాహ్(త) అనేక వాక్యాల్లో దీని గురించే హెచ్చరించాడు.

126 : ఈ వాక్యంలో కపటులనుద్దేశించబడి ఉంది. కాని దీని ఆదేశం అందరికీ వర్తిస్తుంది. ఒక వ్యక్తి జీవితమైనా, ఒక సంఘం జీవితమైనా, వినాశనం వెనుక ఆలోచిస్తే వారి వినాశనం వారిపై అకస్మాత్తుగా వచ్చిపడలేదు. చాలా కాలంగా వారిపై తిరుగుతూ ఉండేది. కాని వారిపై పడలేదు. తన రాక గురించి సూచనలు పంపిస్తూ ఉంది. కాని ఈ హెచ్చరికలన్నీ వ్యర్థమైన తర్వాత అప్పటికీ వారు తమ పాపకార్యాల నుండి ప్రక్కకు తొలగకపోతే అప్పుడు అది వారిపై వచ్చిపడింది. ఎందుకంటే ఇదే వారి చావు. ఎవరయినా చావు నుండి తప్పించుకోవడానికి ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు.

అల్లాహ్ యొక్క ఆదేశాలు కూడా భౌతిక ఆదేశాల్లాంటివే. అనారోగ్యంలో సత్యం పాటించకపోతే వెంటనే చనిపోరు. కాని చావు సూచనలు మొదలవుతాయి. వెంటనే జాగ్రత్త పడితే చావు ప్రయాణం ఆగిపోతుంది. ఇదేవాధంగా వ్యక్తుల, సంఘాల పట్ల ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది. అదృష్టం మరియు దురదృష్టం ఇలాంటివే. గుణపాఠాన్ని నేర్చుకున్నవారు తప్పించుకుంటారు. అహంకారంగా ప్రవర్తించిన వారు నాశనమౌతారు. ఈ వాస్తవాన్నే ఖుర్ఆన్ అనేకచోట్ల వివరంగా తెలియపర్చింది.

128 : ప్రవక్త (స)ను అవతరింపజేయడం ముస్లిం సమాజంపై అల్లాహ్ యొక్క గొప్ప అనుగ్రహం. ఈ సూరాలో ఈ విషయమే ప్రధానాంశంగా ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ అరబ్ జాతులన్నింటినీ ఉద్దేశించి తన సందేశ ప్రచారం కొరకు మీపై దయచేసి మీ నుంచే, మీ భాష మాట్లాడే ఒక వ్యక్తిని ఎన్నుకున్నాడు. ప్రవక్త (స)కు అరబ్ వంశాలన్నింటితో సంబంధం ఉండేదని ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) చెప్పారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

10. సూరె యూనుస్ పరిచయం

సూరె యూనుస్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 109 వాక్యాలు, 11 రుకూలు గలవు.

సూరె యూనుస్‌లో వివేకపూరితమైన వాక్యాలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసులు దీన్ని అనుగ్రహంగా భావించి సత్యాన్ని అనుసరిస్తే వారికే లాభం కలిగేది. ఎందుకంటే ఈ సూరాలో అల్లాహ్ పాపకార్యాలు చేసే వారికి ఉభయలోకాల వినాశనం ఉందని హెచ్చరించాడు. మరియు సత్యాన్ని స్వీకరించేవారికి, సత్కార్యాలు చేసేవారికి, ఇహ, పరలోకాల సాఫల్యం ఉందని శుభవార్త ఇవ్వబడింది.

సూరె యూనుస్ నుండి సూరె నూర్ వరకు మహాప్రవక్త (స) యొక్క సందేశ ప్రచారం వల్ల సత్యాసత్యాల మధ్య జరిగిన ఘర్షణ చివరికి ప్రవక్త (స) మరియు విశ్వాసుల విజయంగా పరిణమిస్తుందని మరియు అవిశ్వాసుల అవమానం, ఓటమిగా ముగుస్తుందని ప్రస్తావించబడింది. ఇంకోవిధంగా చెప్పాలంటే, ఇందులో అవిశ్వాసులకు హెచ్చరిక, ప్రవక్త (స) మరియు సహాబాలకు శుభవార్త ఉంది. విశ్వాసానికి సంబంధించిన అనేక వాస్తవాలను అవిశ్వాసుల ముందు ఉంచడం జరిగింది. సత్యం మీ వద్దకు వచ్చిందని, దానిపట్ల మీ ప్రవక్త ఇదేవిధంగా ఉంటే విపత్కర పరిణామాలను చవిచూడవలసి ఉంటుందని హెచ్చరించటం జరిగింది. మీకు పూర్వం ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన వారి గతి ఏమైందో వాటి చిహ్నాలు మీ దేశంలో ఉన్నాయని అదే గతి మీకు కూడా పడుతుందని తెలియపర్చబడింది.

ప్రవక్త (స)కూ, సహాబాలకూ సహనం పాటించమని, స్థిరంగా ఉండమని, దైవభీతితో మెలగమని, మీరు తీసుకు వచ్చిన సత్యం ఫలితంగా మీకు సాఫల్యం తథ్యమని ధైర్యం చెప్పబడింది. విశ్వ రహస్యాలన్నీ, వాస్తవాలన్నీ మీకు తోడుగా ఉన్నాయని, అయితే సాఫల్యం వరకు వెళ్ళే మార్గం, కష్టసుఖాలతో, కఠిన పరీక్షలతో కూడుకొని ఉందని సెలవియ్యబడింది. వీటిగుండా ప్రతి ఒక్కరూ వెళ్ళడం జరుగుతుంది. వీటిని దాటిన వారికి ఉభయ లోకాల సాఫల్యం తప్పకుండా లభిస్తుంది.

ఈ సూరా వాస్తవాన్ని ఇంకోవిధంగా తెలియజేయడం జరిగింది : "ప్రజలను హెచ్చరించండి. విశ్వాసులకు వారి ప్రభువు వద్ద వాస్తవ గౌరవం ఉన్నతస్థానం ఉందనే శుభవార్తను తెలియజేయండి. అయితే అవిశ్వాసులు ఇది స్పష్టమైన మాయే" అని అన్నారు (యూనుస్ : 2). సూరె హూద్‌లో దీన్ని ఈ విధంగా స్పష్టపరచబడింది : "చివరికి సాఫల్యం కేవలం దైవభీతిపరులకే లభిస్తుంది." (హూద్ : 49). "నిస్సందేహంగా భయభక్తులతో మెలగుతూ, సంయమనం పాటించిన సదాచారుల పుణ్యఫలాన్ని అల్లాహ్ వృధా చేయదు." (యూసుఫ్ : 90) సూరె రఅద్‌లో సహనం, దైవభీతి గురించి వివరంగా ప్రస్తావించబడింది.

"ఎవరు తమ ప్రభువు ప్రీతి కొరకు సహనం పాటిస్తారో, నమాజ్ స్థాపిస్తారో, మేము ఇచ్చిన దానిలో నుండి రహస్యంగా బహిరంగంగా ఖర్చు చేస్తారో మరియు చెడును మంచి ద్వారా నిర్మూలిస్తారో వీరికొరకే పరలోక నిలయం ఉంది." (అర్రఅద్ : 22) సూరె ఇబ్రాహీంలో తౌహీద్ వచనం వైపు సూచించబడింది. "ఇదే ఉభయ లోకాల్లోనూ విశ్వాసులకు స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తుంది." "అల్లాహ్ విశ్వాసులకు ఇహపరలోకాల్లో తన హక్కు ద్వారా స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరియు దుర్మార్గులను అపమార్గానికి గురిచేస్తాడు. (ఇబ్రాహీం : 27) సూరె నహ్లొలో ఇలా ఉంది : "సత్కార్యం చేసేవారి కొరకు ఈ లోకంలో మంచి ప్రతిఫలం మరియు పరలోకంలో అంతకన్నా మంచిది ఉంది. ఎంతో బాగుంది దైవభీతిపరుల నివాసం" (నహ్ల్ : 30). సూరె బనీ ఇస్రాయీల్‌లో ఇలా ఉంది – "ఖుర్ఆన్ సూచించిందే రుజుమార్గం అవుతుందని, ఈ మార్గాన్ని అనుసరించేవారికే ఉభయ లోకాల సాఫల్యం, శుభవార్త ఉంది. ఇంకా పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారి కొరకు మేము కఠిన శిక్షను ఏర్పాటు చేసి ఉంచాము" (బనీ ఇస్రాయీల్ : 9, 10). సూరె అంబియాలో ఇలా ఉంది : "మేము జబూర్ గ్రంథంలో హితబోధ చేసిన తర్వాత పుణ్యాత్ములైన మా దాసులే భూమికి వారసులగుదురని వ్రాసి పెట్టాము" (అంబియా : 105). సూరె నూర్‌లో ఇంకా స్పష్టంగా వివరించబడింది – "మీలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం ఇలా ఉంది : 'ఆయన వారిని వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజలను చేసిన విధంగా భూమిపై ప్రతినిధులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ వారికై అంగీకరించిన వారి ధర్మాన్ని వారి కొరకు పటిష్ఠమైన పునాదులపై స్థాపిస్తాడు. వారి ప్రస్తుత భయాన్ని ప్రశాంత స్థితిగా మారుస్తాడు" (నూర్ : 55).

10. యూనుస్

ఆయత్‌లు : 109 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ రా. ఈ వాక్యాలు వివేకంతోనూ విజ్ఞానంతోనూ నిండి ఉన్న గ్రంథంలోనివి.

(2) ఏమరుపాటుకు గురయిన ప్రజలను హెచ్చరించు అనీ, విశ్వసించినవారికి తమ ప్రభువు వద్ద వాస్తవమైన గౌరవమూ, సాఫల్యమూ ఉన్నాయనే శుభవార్త తెలుపు అనీ మేము స్వయంగా వారిలోని ఒక వ్యక్తి వైపు వహీని పంపించటం ప్రజలకు ఆశ్చర్యకరమైన విషయంగా అనిపిస్తుందా? తిరస్కారులు "ఇతడు మహా మాంత్రికుడు" అని అన్నారు. (3) యదార్థం ఏమిటంటే ఆకాశాలనూ, భూమినీ ఆరు దినములలో సృష్టించి, అటు పిమ్మట రాజ్యపీఠాన్ని అలంకరించి విశ్వ వ్యవహారాలను నడుపుతున్న దేవుడే మీ ప్రభువు. ఆయన అనుమతి ఇస్తే తప్ప ఎవరూ సిఫారసు చేయలేరు. ఆ అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. కనుక మీరు ఆయన్నే ఆరాధించండి. మీరింకా అర్థం చేసుకోరా?

(4) ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలిపోవలసి ఉంది. అల్లాహ్ వాగ్దానం తిరుగులేనిది. నిస్సందేహంగా సృష్టిని ఆయనే ప్రారంభించాడు. రెండోసారి మళ్ళీ ఆయనే సృష్టిస్తాడు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారికి న్యాయంగా ప్రతిఫలం ప్రసాదించటానికి. అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించిన వారి కొరకు సల సల కాగే నీరు త్రాగటానికి, వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉన్నాయి. వారు తిరస్కరిస్తూ ఉన్న దానికి ఫలితంగా.

آیَاتُهَا 109 | سُوْرَۃُ یُوْنُسَ 10 مَکِّیَّۃٌ | رُکُوْعَاتُهَا 11

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

الٓرٰ قف تِلۡکَ اٰیٰتُ الۡکِتٰبِ الۡحَکِیۡمِ ﴿1﴾

اَکَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنۡ اَوۡحَیۡنَاۤ اِلٰی رَجُلٍ مِّنۡہُمۡ
اَنۡ اَنۡذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡۤا اَنَّ لَہُمۡ
قَدَمَ صِدۡقٍ عِنۡدَ رَبِّہِمۡ ط قَالَ الۡکٰفِرُوۡنَ اِنَّ
ہٰذَا لَسٰحِرٌ مُّبِیۡنٌ ﴿2﴾

اِنَّ رَبَّکُمُ اللّٰہُ الَّذِیۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ
فِیۡ سِتَّۃِ اَیَّامٍ ثُمَّ اسۡتَوٰی عَلَی الۡعَرۡشِ یُدَبِّرُ
الۡاَمۡرَ ط مَا مِنۡ شَفِیۡعٍ اِلَّا مِنۡۢ بَعۡدِ اِذۡنِہٖ ط
ذٰلِکُمُ اللّٰہُ رَبُّکُمۡ فَاعۡبُدُوۡہُ ط اَفَلَا
تَذَکَّرُوۡنَ ﴿3﴾

اِلَیۡہِ مَرۡجِعُکُمۡ جَمِیۡعًا ط وَعۡدَ اللّٰہِ حَقًّا ط اِنَّہٗ
یَبۡدَؤُا الۡخَلۡقَ ثُمَّ یُعِیۡدُہٗ لِیَجۡزِیَ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ بِالۡقِسۡطِ ط وَالَّذِیۡنَ کَفَرُوۡا
لَہُمۡ شَرَابٌ مِّنۡ حَمِیۡمٍ وَّعَذَابٌ اَلِیۡمٌۢ بِمَا
کَانُوۡا یَکۡفُرُوۡنَ ﴿4﴾

هُوَالَّذِيْ جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَآءً وَّالْقَمَرَ نُوْرًا
وَّقَدَّرَهٗ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ
وَالْحِسَابَ ؕ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ
يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿5﴾
اِنَّ فِي اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ﴿6﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا بِالْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا
غٰفِلُوْنَ ۙ ﴿7﴾
اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿8﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ يَهْدِيْهِمْ
رَبُّهُمْ بِاِيْمَانِهِمْ ۚ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِيْ
جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿9﴾
دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا
سَلٰمٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿10﴾ ع 1 10 6
وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ
بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ اِلَيْهِمْ اَجَلُهُمْ ؕ فَنَذَرُ الَّذِيْنَ لَا
يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿11﴾

(5) సూర్యుణ్ణి కాంతిమంతంగా చేసినవాడూ, చంద్రునికి వెలుగు ప్రసాదించి దానికి తరిగే పెరిగే దశలను నిర్ణయించినవాడూ ఆయనే. తద్వారా మీరు సంవత్సరాల, తేదీల లెక్కను తెలుసుకోవాలని. అల్లాహ్ ఇదంతా సత్యబద్ధంగానే సృష్టించాడు. జ్ఞానం గలవారి కొరకు ఆయన తన సూచనలను స్పష్టంగా తెలియపరుస్తున్నాడు. (6) నిస్సందేహంగా రేయింబవళ్ళ నిరంతర పరిభ్రమణంలో, భూమ్యాకాశాలలో అల్లాహ్ సృష్టించిన ప్రతి వస్తువులో దైవభీతి గలవారి కొరకు సూచనలు ఉన్నాయి. (7) నిస్సందేహంగా మమ్మల్ని కలుసుకోవాలని ఆశించనివారూ, ప్రాపంచిక జీవితంతో సంతోషంగా ఉన్నవారూ, దానితోనే తృప్తిచెందినవారూ, మా సూచనల పట్ల నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నవారూ (8) ఇటువంటి వారి నివాస స్థలం నరకం మాత్రమే – వారు సముపార్జించిన దానికి ఫలితంగా. (9) యదార్థంగా విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారిని వారి ప్రభువు వారి విశ్వాసం కారణంగా వారికి మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. భోగభాగ్యాలతో నిండి ఉన్న స్వర్గవనాలలో వాటి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. (10) అందులో వారు “ఓ దేవా! నీవు పవిత్రుడవు” అని స్తుతిస్తారు. పరస్పరం శాంతి కలుగుగాక! అని ప్రార్థిస్తారు. వారి ప్రతి మాటకు ముగింపు ఇలా ఉంటుంది. స్తోత్రమంతా సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కొరకే. (11) ప్రజలు మంచిని కోరడంలో తొందరపడినట్లు అల్లాహ్ వారికి చెడు కలిగించడంలో అంతే తొందరపడితే వారి వ్యవధి ఎప్పుడో పూర్తయి ఉండేది. అందువల్లే మేము మమ్మల్ని కలుసుకునే ఉద్దేశం లేని వారిని తమ తలబిరుసుతనంలో భ్రష్టులై తిరగటానికి వదలి పెడతాము.

(12) మానవుడికి కష్టకాలం దాపురించినపుడు నిలబడీ, కూర్చుండీ, పరుండీ మమ్మల్ని మొరపెట్టుకుంటాడు. కాని మేము అతడి ఆపదను తొలగించిన వెంటనే అతడు ఎన్నడూ, తనకు కలిగిన ఏ కష్టకాలంలోనూ మమ్మల్ని మొరపెట్టుకోని విధంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఈ విధంగా మితిమీరి ప్రవర్తించే వారికి వారి చేష్టలు ఆకర్షణీయంగా చెయ్యబడ్డాయి. (13) మీకు పూర్వం ఎన్నో జాతులను మేము నాశనం చేసాము – వారు దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించినందుకు. వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చినపుడు వారు విశ్వసించనేలేదు. ఈవిధంగా మేము దోషులను శిక్షిస్తాము. (14) వారి తరువాత మేము మిమ్మల్ని భూమిపై ప్రతినిధులుగా నియమించాము – మీరెలా ఆచరిస్తారో చూద్దామని. (15) వారికి మా స్పష్టమైన వాక్యాలను వినిపించినప్పుడు మమ్మల్ని కలిసే నమ్మకంలేని వారు ఇలా అంటారు : “దీనికి బదులుగా మరొక ఖురాను తీసుకురా, లేదా ఇందులో సవరణలు చెయ్యి.” ప్రవక్తా! ఇలా అను, “ఇందులో నా అంతట నేను మార్పులు చేర్పులూ చెయ్యటం నా పని ఎంతమాత్రం కాదు. నేను కేవలం నా వద్దకు పంపబడే వహీని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను. ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు పట్ల అవిధేయత చూపితే ఒక పెద్ద భయంకరమైన శిక్ష పడే దినానికి నేను భయపడుతున్నాను. (16) ఇలా అను, “అల్లాహ్ సంకల్పం ఇదే అయితే నేను ఈ ఖురానును మీకు ఎన్నటికీ వినిపించి ఉండేవాణ్ణి కాదు. అల్లాహ్ దాన్ని గురించి మీకు తెలిపి ఉండేవాడే కాదు. ఈ గ్రంథం అవతరించక ముందు నేను మీ మధ్య ఎంతో కాలాన్ని గడిపాను. మీరు బుద్ధిని ఉపయోగించరా?

وَاِذَا مَسَّ الۡاِنۡسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۡۢبِهٖۤ اَوۡ
قَاعِدًا اَوۡ قَآئِمًا ۚ فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُ ضُرَّهٗ مَرَّ
كَاَنۡ لَّمۡ يَدۡعُنَاۤ اِلٰى ضُرٍّ مَّسَّهٗ ؕ كَذٰلِكَ زُيِّنَ
لِلۡمُسۡرِفِيۡنَ مَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿12﴾
وَلَقَدۡ اَهۡلَكۡنَا الۡقُرُوۡنَ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ لَمَّا
ظَلَمُوۡا ۙ وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ وَمَا
كَانُوۡا لِيُؤۡمِنُوۡا ؕ كَذٰلِكَ نَجۡزِى الۡقَوۡمَ
الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿13﴾
ثُمَّ جَعَلۡنٰكُمۡ خَلٰٓئِفَ فِى الۡاَرۡضِ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ
لِنَنۡظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿14﴾

وَاِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ ۙ قَالَ الَّذِيۡنَ
لَا يَرۡجُوۡنَ لِقَآءَنَا ائۡتِ بِقُرۡاٰنٍ غَيۡرِ هٰذَاۤ اَوۡ
بَدِّلۡهُ ؕ قُلۡ مَا يَكُوۡنُ لِىۡۤ اَنۡ اُبَدِّلَهٗ مِنۡ تِلۡقَآىِٕ
نَفۡسِىۡ ۚ اِنۡ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوۡحٰۤى اِلَىَّ ۚ اِنِّىۡۤ اَخَافُ
اِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّىۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيۡمٍ ﴿15﴾

قُلۡ لَّوۡ شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوۡتُهٗ عَلَيۡكُمۡ وَلَاۤ اَدۡرٰٮكُمۡ
بِهٖ ۖ فَقَدۡ لَبِثۡتُ فِيۡكُمۡ عُمُرًا مِّنۡ قَبۡلِهٖ ؕ اَفَلَا
تَعۡقِلُوۡنَ ﴿16﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِاٰيٰتِهٖ ؕ إِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿17﴾

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا
يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ؕ
قُلْ أَتُنَبِّـُٔوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿18﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّآ أُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ؕ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿19﴾

وَيَقُوْلُوْنَ لَوْلَآ أُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۚ فَقُلْ
إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوْا ۚ إِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ
الْمُنْتَظِرِيْنَ ۧ ﴿20﴾ ع 2 10 7

(17) అబద్ధాన్ని సృష్టించి దానిని అల్లాహ్‌కు అంటగట్టేవాడి కంటే లేదా అల్లాహ్ యొక్క సత్యమైన వాక్యాలను ధిక్కరించే వాడికంటే పరమ దుర్మార్గుడెవడుంటాడు? నిశ్చయంగా దోషులు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. (18) వీరు అల్లాహ్‌ను వదలి తమకు నష్టంగానీ, లాభంగానీ చేకూర్చలేని వారిని పూజిస్తున్నారు. ఇంకా ఇలా అంటున్నారు, "వారు అల్లాహ్ వద్ద మా కొరకు సిఫారసు చేస్తారు." ప్రవక్తా! ఇలా అను : "ఆకాశాలలోగానీ, భూమిలో గానీ అల్లాహ్‌కు తెలియని విషయాన్ని గురించి ఆయనకు మీరు తెలుపుతున్నారా?" ఆయన పరిశుద్ధుడు. వీరు సాటి కల్పించే వాటికి అతీతుడూ, ఉన్నతుడూను. (19) ప్రారంభంలో మానవులందరూ ఒకే సంఘంగా ఉండేవారు. తరువాత విభేదాలకు గురయ్యారు. నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ముందుగానే ఒక విషయం నిర్ణయించబడకుండా ఉన్నట్లయితే వారు పరస్పరం విభేదాలకు గురయిన విషయాన్ని గురించి ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేది. (20) "ఈ ప్రవక్తపై ఇతని ప్రభువు తరఫు నుండి ఏ సూచననైనా ఎందుకు అవతరింపజెయ్యబడలేదు?" అని వారు అన్నదానికి నీవు ఇలా బదులివ్వు, "అగోచరాలన్నిటికీ యజమాని, అల్లాహ్ మాత్రమే. సరే నిరీక్షించండి. నేను కూడా మీతో పాటు నిరీక్షిస్తాను."

యూనుస్ 1 - 20 ఆయత్‌ల వ్యాఖ్యానం :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సత్యాన్ని తిరస్కరించేవారి కొరకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని ప్రస్తావించబడింది. అప్పుడు అవిశ్వాసులు, ఒకవేళ వాస్తవం ఇదే అయితే ఆ శిక్ష మాపై ఎందుకు రాదు? అని అన్నారు. దీనికి అల్లాహ్ శిక్షించడానికి తొందరపడడనీ, అల్లాహ్ మానవునికి వ్యవధి ఇస్తూ పోతాడనీ సమాధానం ఇవ్వబడింది.

మానవుడు కఠిన శిక్ష కొరకు తొందరపాటు ప్రదర్శిస్తాడనీ, కానీ అల్లాహ్ శిక్ష రాగానే పెడబొబ్బలు పెడతాడనీ, మృదువుగా ప్రవర్తిస్తే మళ్ళీ అహంకారం ప్రదర్శిస్తాడని తెలుపబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల శిక్షకు సంబంధించిన సూచనలు కోరుతున్నారనీ, అవి చూపిస్తే విశ్వసిస్తామని అంటున్నారనీ, శిక్షను చూడగానే విధేయత పాటిస్తారనీ, శిక్షను తొలగించగానే అహంకారంతో విగ్రహారాధన వైపు మొగ్గు చూపుతున్నారనీ పేర్కొనబడింది.

1 – 20 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : 'అలిఫ్–లామ్–రా' – ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి అర్థం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. ఇందులో అరబ్బు భాషా పండితులకు ఛాలెంజ్ చేయబడింది. ఈ ఖుర్‌ఆన్ ఈ అక్షరాలతోనే నిర్మించబడింది. మీకు ఇందులో ఏమాత్రం అనుమానం ఉన్నా, మీరూ ఇలాంటి గ్రంథం తెచ్చి చూపించండి. ఇతర వివరాలకు (బఖరహ్ : 1, 2) చూడండి.

అంటే ప్రజలు విభేదించుకునే వాటిపై ప్రజల మధ్య తీర్పు చెప్పేది. అంటే అల్లాహ్ న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు చేస్తాడు.

5 : సృష్టిలోని ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ శక్తియుక్తులనూ, అతని అధికారాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. ఆయన సూర్యుని కిరణాల ద్వారా వెలుగును వ్యాపింపజేసాడు. మరియు చంద్రుని కిరణాలతో వెన్నెలను వ్యాపింపజేసాడు. ఇవే కాక భూమ్యాకాశాలూ, నక్షత్రాలూ, ఇంకా అనేక సృష్టితాలు ఉన్నాయి. సూర్యుడు, చంద్రుడూ, నక్షత్రాలు పగలూ, రాత్రి, సంవత్సరాలూ, నెలలూ, దినములూ – ఇవన్నీ అల్లాహ్ అద్భుతాలే. ప్రతి వస్తువులో అల్లాహ్ వివేకం ఇమిడి ఉంది. ఈ విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువునూ అల్లాహ్ ఒక ఉద్దేశంతో సృష్టించాడు. ఒకచోట ఇలా ఉంది – "మేము జ్ఞానుల కొరకు సూచనను స్పష్టపరుస్తూ ఉంటాము. దీనివల్ల జ్ఞానుల ప్రాముఖ్యత, గొప్పతనం, ఉన్నత స్థానం అవగతమవుతుంది."

6 : అంటే రాత్రీ పగలు నిరంతరం వస్తూపోతూ ఉంటాయి. ఈ క్రియ ఒక్క నిమిషం ముందుగానీ, వెనుకగానీ జరుగదు. విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ గొప్పతనాన్నీ, పరిశుద్ధతనూ చాటుతుంది. ఇవన్నీ అల్లాహ్ అధికారానికి గొప్పతనానికీ సూచనలు.

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : జాబిర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "స్వర్గవాసుల నాలుకపై సుబ్‌హానల్లాహ్, అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్‌లను వారి శ్వాసలో విధిస్తాము." (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.5066)

11 : అంటే, ప్రజలు ప్రవక్తలతో నీవు దేనిని గురించి భయపెడుతున్నావో దాన్ని తీసుకు రా అని ఛాలెంజ్ చేసేవారు. ఒకవేళ అల్లాహ్ శాపాలు అంగీకరిస్తే ఎవరూ సజీవంగా ఉండేవారు కారు. ఒక హదీసులో జాబిర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మీరు, మిమ్మల్ని మీ సంతానాన్ని, మీ సంపదలనూ శపించకండి. మీరు శపించినపుడు అల్లాహ్ దాన్ని ఆమోదిస్తే మీరు సర్వ నాశనం అయిపోతారు." (సహీహ్ అబూదావూద్ – హ.నెం.1532).

12 : సాధారణంగా ఇది మానవుని వాస్తవ గుణం. చాలామంది ముస్లిములు దీన్ని అవలంబిస్తున్నారు. ఒకచోట అల్లాహ్ ఇలా పేర్కొన్నాడు : "కష్టం కలిగితే మమ్మల్ని ప్రార్థించడం మొదలుపెడతాడు. సామాన్య పరిస్థితుల్లో మానవుడు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉండాలి. దీనివల్ల రాబోయే కష్టంగానీ, నష్టంగానీ దూరమయ్యే అవకాశం ఉంది. కష్టాలు వచ్చినా అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించాలి. కష్టాలు దూరమయితే అల్లాహ్‌కే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి.

15 : ఈ వాక్యంలో దైవదౌత్యంపై వారి మూడవ అనుమానానికి సమాధానం ఇవ్వబడింది. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) తాను స్వయంగా ఖుర్‌ఆన్ వ్రాసి తీసుకు వస్తున్నారని ఆరోపణలు చేసేవారు. ఈ ఖుర్‌ఆన్‌కు బదులు ఇంకో ఖుర్‌ఆన్ తీసుకురమ్మని ఎగతాళి చేసేవారు. అందులో మా విగ్రహాల గురించి ఎలాంటి చెడు ఉండకూడదని, లేదా దీన్నే మార్పులు చేసి అభ్యంతరకరమైన వాక్యాలను తీసివేయమని వత్తిడి చేసేవారు. సమాధానంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తతో, “ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : నేను కేవలం వహీని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను. నేను స్వయంగా అందులో ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గులు చేయలేను” అని ఆదేశించడం జరిగింది. (రాజీ)

16 : ఈ వాక్యానికి పై సమాధానంతోనూ సంబంధం ఉంది. నా పూర్తి జీవితం మీ ముందు ఉంది. ఈ కాలంలో నేను ఎవరి వద్దనూ విద్యనభ్యసించలేదు. నేను ఏనాడూ అసత్యం పలుకలేదు. మీరందరూ నన్ను, “అమీన్” అని పిలిచేవారు. అకస్మాత్తుగా ఇప్పుడు నన్ను అసత్యవాదిగా పరిగణిస్తున్నారా? దీన్ని తిరస్కరించే ముందు ఒక్కసారి ఆలోచించండి. (కబీర్)

17 : మీరంటున్నట్లు నేనే దీన్ని రచించినట్లయితే అల్లాహ్‌పై అపనిందలు వేసే వాణ్ణయిపోతాను. ఇది మహా ఘోరమైన పాపం. ఇది అల్లాహ్ వద్ద నుండి వచ్చిందని అనటానికి పై సాక్ష్యాధారాలే చాలు. దీని తరువాత కూడా మీరు దీన్ని తిరస్కరిస్తే మీకన్నా మించిన పాపాత్ముడు మరొకడుండడు. దోషులు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందలేరు. (కబీర్)

18 : వీరు అల్లాహ్ వద్ద మా సిఫారసులు, మా సమస్యలను వీరు అల్లాహ్ వరకు చేరుస్తారు. ఆహారం, ధనం మొదలైనవి ఇప్పించటంలో మాకు వీరు మధ్యవర్తులు. ఈ మధ్యవర్తులు మా గోడును వింటారు. అనేక విషయాల గురించి అల్లాహ్‌ను మెప్పించుకుంటారు.

మక్కా అవిశ్వాసులు తమ విగ్రహాల పట్ల ఈ విధంగా భావించేవారు. అందువల్లే వాటిని ఆరాధించేవారు. వాటి కొరకు నైవేద్యాలు, నజరానాలు సమర్పించేవారు. ఈనాటి ముస్లిములు కూడా ఇంచుమించు ఈ విధంగానే భావిస్తున్నారు. ముస్లిముల్లోని చాలామంది మహా పురుషుల పట్ల ఇదే విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ముస్లింలు కూడా వీళ్ళను మధ్యవర్తులుగా భావించి వీరికి తమ గోడును వినిపిస్తున్నారు. భక్తిశ్రద్ధలతో వీరి సమాధులను మొక్కుతున్నారు. బలి ఇస్తున్నారు, మొక్కుబడులు చెల్లిస్తున్నారు. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం.

హాలీ మహానుభావుడు చెప్పినట్లు –

విగ్రహాన్ని అన్యులు కొలిస్తే కాఫిర్
దేవునికి కొడుకును కల్పించినవారు కాఫిర్
అగ్నికి అభివాదం చేస్తే కాఫిర్
నక్షత్రాల్లో మహిమను వెతికితే కాఫిర్
కాని.....
మోమిన్లకై దారులన్నీ తెరిచున్నాయి బార్లలాగా!
కోరిన వారిని కోరినంతగా కొలవవచ్చు హాయిగా.

అల్లామా రాజీ తన వ్యాఖ్యానంలో ఇలా వ్రాసారు –

అవిశ్వాసులు ప్రవక్తల, మహాపురుషుల విగ్రహాలను తయారుచేసి వాటిని ఆరాధించేవారు. తాము వీటిని ప్రార్థిస్తే వీరు అల్లాహ్ వద్ద తమ గురించి సిఫారసు చేస్తారని భావించేవారు.

وَاِذَاۤ اَذَقۡنَا النَّاسَ رَحۡمَةً مِّنۡۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ اِذَا لَهُمۡ مَّكۡرٌ فِىۡۤ اٰيَاتِنَا ؕ قُلِ اللّٰهُ اَسۡرَعُ مَكۡرًا ؕ اِنَّ رُسُلَنَا يَكۡتُبُوۡنَ مَا تَمۡكُرُوۡنَ ﴿21﴾

هُوَ الَّذِىۡ يُسَيِّرُكُمۡ فِى الۡبَرِّ وَالۡبَحۡرِ ؕ حَتّٰۤى اِذَا كُنۡتُمۡ فِى الۡفُلۡكِ ۚ وَجَرَيۡنَ بِهِمۡ بِرِيۡحٍ طَيِّبَةٍ وَّفَرِحُوۡا بِهَا جَآءَتۡهَا رِيۡحٌ عَاصِفٌ وَّجَآءَهُمُ الۡمَوۡجُ مِنۡ كُلِّ مَكَانٍ وَّظَنُّوۡۤا اَنَّهُمۡ اُحِيۡطَ بِهِمۡ ۙ دَعَوُا اللّٰهَ مُخۡلِصِيۡنَ لَهُ الدِّيۡنَ ۚ لَئِنۡ اَنۡجَيۡتَنَا مِنۡ هٰذِهٖ لَنَكُوۡنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيۡنَ ﴿22﴾

فَلَمَّاۤ اَنۡجٰهُمۡ اِذَا هُمۡ يَبۡغُوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ بِغَيۡرِ الۡحَقِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلٰٓى اَنۡفُسِكُمۡ ۙ مَّتَاعَ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ۚ ثُمَّ اِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿23﴾

(21) ప్రజల్ని కష్టాల తర్వాత మేము వారికి కారుణ్యం రుచిచూపిన వెంటనే వారు మా సూచనల విషయంలో ఎత్తులు వేయటం ప్రారంభిస్తారు. ఇలా అను, "అల్లాహ్ ఎత్తులు వేయటంలో మీ కంటే శీఘ్రగామి. నిస్సందేహంగా మా దూతలు మీ పన్నాగాలను వ్రాస్తూపోతున్నారు." (22) మిమ్మల్ని నేలపైనా, నీటిపైనా నడిపేవాడు అల్లాహ్యే. చివరికి మీరు ఓడలపై ఎక్కి వాయువులు అనుకూలంగా వీస్తూ ఉండగా ఆనందంగా, ఆహ్లాదంగా ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు. అకస్మాత్తుగా ఎదురుగాలి ఉధృతమై అన్నిదిశల నుండి అలల దెబ్బలు తగలగా ప్రయాణీకులు తాము తుఫానులో చిక్కుకున్నామని తెలుసుకుంటారు. ఆ సమయంలో అందరూ తమ ధర్మాన్ని కేవలం అల్లాహ్కే ప్రత్యేకించి ఆయనను ఇలా వేడుకుంటారు – "నీవు గనుక మాకు ఈ ఆపద నుండి విముక్తి ప్రసాదిస్తే మేము కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాము." (23) కాని ఆయన వారిని రక్షించిన తరువాత వారే అన్యాయంగా భూతలంపై తిరుగుబాటు చేస్తారు, "ప్రజలారా! మీరు చేసే ఈ తిరుగుబాటు మీకే హాని కలిగిస్తుంది. ఇహలోక జీవిత సుఖాలు కొన్ని రోజుల సుఖాలు మాత్రమే. తరువాత మా వైపునకే మీరు మరలిరావలసి ఉంది. అప్పుడు మేము మీకు తెలుపుతాము – మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో.

ఈ కాలంలోనూ ఇలాంటివి కానవస్తున్నాయి. మహా పురుషుల సమాధులను భక్తిశ్రద్ధలతో పాటించటం, వారు అల్లాహ్ వద్ద సిఫారసు చేస్తారని భావించటం ఈనాడు కూడా జరుగుతుంది. (అత్తఫ్సీరుల్ కబీర్)

ఏ విషయం గురించి అల్లాహ్కు తెలియదో అంటే అలాంటి వస్తువు అసలు విశ్వంలో లేనేలేదని భావం. సిఫారసు చేసేవారు ఎవరూ లేరు. అవిశ్వాసులు విగ్రహాలను సిఫారసు చేసేవారుగా భావించడం కేవలం అజ్ఞానం, అంధత్వం మాత్రమే. స్వయంగా అల్లాహ్ తన వద్ద ఎవరూ సిఫారసు చేసేవారు లేరని అంటున్నాడు. అల్లాహ్ స్వయంగా తీర్పుచేస్తాడు. కాని ఈ దౌర్భాగ్యులు ఫలానా వ్యక్తి అల్లాహ్ వద్ద మా సిఫారసు చేస్తాడు అని భావిస్తున్నారు.

(24) ఈ ప్రాపంచిక జీవితపు ఉపమానం నీటిలాంటిది. మేము ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించగా, మనుషులూ, పశువులూ అందరూ తినే పంటలు బాగా పండుతాయి. ఆపై భూమి మంచి స్థితిలో ఉన్నప్పుడు పొలాలు బాగా పండి శోభిల్లుతూ ఉన్నప్పుడు వాటి యజమానులు, "ఇక మేము వాటివల్ల లాభం పొందగలము" అని అనుకుంటున్న సమయంలో, అకస్మాత్తుగా రాత్రివేళనో, పగటిపూటనో మా ఆజ్ఞ వచ్చేసింది. అప్పుడు మేము అసలు అక్కడ ఏమీ లేనట్లు దానిని సర్వనాశనం చేసాము. ఇలా మేము మా సూచనలను ఆలోచించేవారి కొరకు స్పష్టంగా వివరిస్తాము. (25) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని దారుస్సలామ్ (శాంతి నిలయం) వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నాడు. ఆయన తాను కోరుకున్న వారికి రుజుమార్గం ప్రసాదిస్తాడు. (26) సత్కార్యాలు చేసిన వారికి మంచి బహుమానం, ఇంకా అధికంగా అనుగ్రహం లభిస్తుంది. వారి ముఖాలను నల్లదనంగానీ, అవమానం గానీ కప్పివేయవు. వారు స్వర్గస్తులు, వారు అందులోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు. (27) దుష్కార్యాలు సంపాదించుకున్నవారు తమ దుష్కర్మల లాంటి ప్రతిఫలాన్నే పొందుతారు. అవమానం వారిని కప్పివేస్తుంది. అల్లాహ్ నుండి వారిని రక్షించేవాడెవడూ ఉండడు. వారి ముఖాలను చీకటి కప్పివేస్తుంది. రాత్రి యొక్క నల్లని తెరలు వారిపై పడి ఉన్నట్లు. వారు నరకానికి అర్హులు. అందులోనే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (28) మేము వారందరినీ సమావేశపరిచే రోజున సాటి కల్పించేవారితో ఇలా అంటాము, "ఆగండి, మీరూ, మీరు సాటి కల్పించిన వారూ." మరి మేము వారి మధ్య ఉన్నటువంటి అపరిచయపు తెరను తొలగిస్తాము. వారు కల్పించిన భాగస్వాములు ఇలా అంటారు, "మీరు మమ్మల్ని ఆరాధించలేదు.

اِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَاْكُلُ النَّاسُ وَالْاَنْعَامُ ؕ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَخَذَتِ الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ اَهْلُهَاۤ اَنَّهُمْ قٰدِرُوْنَ عَلَيْهَاۤ ۙ اَتٰٮهَاۤ اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنٰهَا حَصِيْدًا كَاَنْ لَّمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿24﴾

وَاللّٰهُ يَدْعُوْۤا اِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ؕ وَيَهْدِىْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿25﴾

لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ؕ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوْهَهُمْ قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ؕ اُولٰٓٮِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿26﴾

وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ؕ مَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ كَاَنَّمَاۤ اُغْشِيَتْ وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا ؕ اُولٰٓٮِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿27﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُمْ مَّا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُوْنَ ﴿28﴾

فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًاۢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿29﴾

(29) మీకూ మాకూ మధ్య అల్లాహ్ సాక్ష్యం చాలు. మీరు మమ్మల్ని ఆరాధించినట్లు మాకు ఏమాత్రమూ తెలియదు.”

هُنَالِكَ تَبْلُوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّآ اَسْلَفَتْ وَرُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿30﴾

ع 3 10 8

(30) అప్పుడు ప్రతి మనిషీ తాను చేసిన దానిని రుచి చూస్తాడు. అందరూ తమ నిజమైన ప్రభువు వైపునకు మరలించబడతారు. వారు కల్పించిన అసత్యాలన్నీ మటుమాయమైపోతాయి.

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ الْاَمْرَ ؕ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ۚ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿31﴾

(31) వారిని అడుగు : ఆకాశం నుండీ, భూమి నుండీ మీకు ఉపాధినిచ్చేవాడు ఎవడు? వినే శక్తి, చూసే శక్తి ఎవరి అధీనంలో ఉన్నాయి? జీవం లేని దాని నుండి జీవమున్నదానినీ, జీవమున్న దాని నుండి జీవము లేనిదానినీ వెలికి తీసేవాడెవడు? ఈ విశ్వ వ్యవస్థను నడుపుతున్నవాడెవడు? వారు ‘అల్లాహ్’ అని తప్పకుండా అంటారు. అప్పుడు ఇలా అను : మరి మీరు మానుకోరెందుకు?

فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ اِلَّا الضَّلٰلُ ۖۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿32﴾

كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿33﴾

(32) ఆ అల్లాహ్‌యే మీ నిజ ప్రభువు. కనుక సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తే మార్గభ్రష్టత్వం తప్ప మిగిలేదేమిటి? మీరు అసలు ఎటు మరలింప బడుతున్నారు? (33) ఈ విధంగా అవిధేయతకు పాల్పడేవారి విషయంలో వారు విశ్వసించరు అని నీ ప్రభువు అన్నమాట ఇలా సత్యమని రూఢీ అయింది.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ؕ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿34﴾

(34) వారిని అడుగు : “మీరు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన వారిలో సృష్టిని ప్రారంభించేవాడూ, దానిని తిరిగి సృష్టించేవాడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? ఇలా అను : సృష్టిని ప్రారంభించేవాడూ, దానిని తిరిగి సృష్టించేవాడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. అయినా మీరు ఎలా మార్గభ్రష్టులవుతున్నారు?

(35) వారిని ఇలా అడుగు, మీరు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన వారిలో సత్యం వైపునకు మార్గం చూపేవాడు కూడా ఎవడైనా ఉన్నాడా? ఇలా అను – "కేవలం అల్లాహ్‌యే సత్యం వైపునకు మార్గం చూపుతాడు. అలాంటప్పుడు మీరే చెప్పండి, సత్యం వైపునకు మార్గం చూపేవాడా విధేయతకు ఎక్కువ అర్హుడు? లేక తనకు ఎవరైనా మార్గం చూపితే తప్ప స్వయంగా మార్గాన్ని పొందలేనివాడా? అసలు మీకేమయింది? మీరు ఎలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారు? (36) వాస్తవం ఏమిటంటే వారిలో చాలామంది కేవలం అనుమానాలను అనుసరిస్తున్నారు. యదార్థంగా సత్యం అవసరాన్ని అనుమానం ఎంతమాత్రం తీర్చలేదు. నిస్సందేహంగా వారు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (37) అల్లాహ్ పంపిన వహీ, ఆయన చేసిన బోధనలు లేకుండా రచించబడిన వస్తువు కాదు ఈ ఖుర్ఆన్. ఇది పూర్వం వచ్చిన వాటికి ధృవీకరణ. "అల్ కితాబ్"కు వివరణ. ఇది విశ్వపాలకుని తరఫు నుండి వచ్చిందనే విషయంలో ఎంతమాత్రం సందేహం లేదు. (38) ప్రవక్తయే దీన్ని కల్పించాడని ఈ ప్రజలు అంటున్నారా? ఇలా అను – మీరే గనుక మీ ఆరోపణల్లో సత్యవంతులే అయితే ఇటువంటి సూరా ఒక దానిని రచించి తీసుకురండి. ఒక్క అల్లాహ్‌ను వదలి ఎవరెవరిని సహాయం కొరకు పిలుచుకుంటారో పిల్చుకోండి. (39) అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారి జ్ఞాన పరిధికి ఆ విషయం రాలేదు, కాబట్టి ఇంకా దాని పర్యవసానం వారి ముందుకు రాలేదు. కాబట్టి దాన్ని వారు తిరస్కరించారు. వారి పూర్వీకులు కూడా ఇదేవిధంగా తిరస్కరించారు. దుర్మార్గుల ముగింపు ఎలా జరిగిందో చూడండి.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ ؕ
قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ لِلْحَقِّ ؕ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ
اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ اَمَّنْ لَّا يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى ۚ فَمَا
لَكُمْ ۟ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿35﴾

وَمَا يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنًّا ؕ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ
مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا
يَفْعَلُوْنَ ﴿36﴾

وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُّفْتَرٰى مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ
الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۟ ﴿37﴾

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهٖ
وَادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ
كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿38﴾

بَلْ كَذَّبُوْا بِمَا لَمْ يُحِيْطُوْا بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا يَاْتِهِمْ
تَاْوِيْلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿39﴾

(40) వారిలో కొందరు దాన్ని విశ్వసిస్తారు. మరికొందరు దాన్ని విశ్వసించరు. నీ ప్రభువుకు కల్లోలకారుల గురించి బాగా తెలుసు. (41) ఒకవేళ వారు నిన్ను తిరస్కరిస్తే ఇలా అను : "నా ఆచరణ నాకే, మీ ఆచరణ మీకే, నేను చేసిందానికి మీరు బాధ్యులు కారు. మీరు చేసిందానికి నేను బాధ్యుణ్ణి కాను." (42) వారిలో చాలామంది నీ మాటల్ని వింటున్నారు. కాని నీవు ఏమీ అర్థం చేసుకోలేని చెవిటివారిని వినిపించగలవా?	وَمِنْهُمْ مَّنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿40﴾ ع 4 10 9 وَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ لِّيْ عَمَلِيْ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ اَنْتُمْ بَرِيْٓــُٔوْنَ مِمَّآ اَعْمَلُ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿41﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿42﴾

21 – 39 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా షిర్క్ మహా పాపమని నిరూపించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల అలవాట్లను గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారు తమకు ఏదన్నా నష్టం కలిగితే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించేవారు. కష్టం తొలగిపోగానే తిరస్కరించేవారు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు.

21 : ఇంచుమించు మక్కా నగరంలో వచ్చిన కరువు పరిస్థితిని సూచించడం జరిగింది. సుమారు 7 సంవత్సరాలు ఇదే విధంగా గడిచింది. ఈ స్థితిలో ప్రజలు విలవిలలాడారు. అబూ సుఫియాన్ ప్రవక్త (స)ను రక్త సంబంధాన్ని గుర్తుచేసి మా గురించి దుఆ చేయమని కోరారు. ఆ వెంటనే కరువు దూరమైపోయింది. ఆ తరువాత కూడా అవిశ్వాసాన్నే అనుసరించాడు. ఉర్దూలో, 'మక్ర్'ని చెడుగా భావించడం జరుగుతుంది. అయితే అరబీలో పథకం, ఆలోచన, ఉపాయంగా కూడా ఉపయోగించటం జరుగుతుంది.

22 : ఇది మానవ మనస్తత్వం. మానవుడు కష్టాల్లో, ఆపదల్లో, బాధల్లో ఏ దారీ కానరాని స్థితిలో నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తాడు. చెడు ఆలోచనలన్నీ మరచిపోతాడు. దీనివల్ల అల్లాహ్ యొక్క ఏకత్వం సహజమని, వాస్తవం అనీ అర్థమవుతుంది.

హదీసులో ఒక సంఘటన ప్రస్తావించబడింది :

మక్కా జయించబడిన తరువాత ఇక్రమ బిన్ అబూ జహల్ అక్కడ నుండి పారిపోయారు. ఓడపై ఎక్కారు. ఓడ సముద్రంలో తుఫానులో చిక్కుకుంది. అప్పుడు ఓడను నడిపేవాడు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించమని, ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ రక్షించలేరని అన్నాడు. ఇక్రమ ఇలా అంటున్నారు – "సముద్రంలో రక్షించేవారు కేవలం అల్లాహ్‌యే. అయితే భూమిపై రక్షించేవాడు కూడా అల్లాహ్‌యే అయి ఉండాలి. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) బోధించేది కూడా ఇదే కదా!" అని నేను ఆలోచించాను. ఒకవేళ నేను ఈ గండం నుంచి గట్టెక్కితే మక్కా తిరిగి వెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరిస్తాను అని నిర్ణయించుకున్నాను. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) దగ్గరకు వెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరించాను."

24 : ఇహలోక వాస్తవాల్ని ఒక ఉదాహరణ ద్వారా బోధించటం జరిగింది. ఏ విధంగా కళకళలాడే మొక్కలు కొన్ని రోజుల్లోనే ఎలా వాడిపోతాయో అదేవిధంగా ఈ లోకం పరిస్థితి కూడా ఉంది. ఈ తాత్కాలిక అందచందాలు ప్రజల్ని మోసగిస్తాయి. చూస్తూ ఉండగానే జీవితం సమాప్తమవుతుంది. మరణం సంభవిస్తుంది.

25 : ఇహలోక వాస్తవాన్ని వివరించిన తరువాత అల్లాహ్ (త) స్వర్గం కొరకు కృషి చేయమని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. స్వర్గం శాంతి సుఖాల నిలయం. ఇక్కడ ఉండే వారికి ఎటువంటి ఆపదలు గానీ, బాధలుగానీ ఉండవు.

ఇక్కడ దైవదూతలు వీరి గురించి ప్రార్థించటం జరుగుతుంది. వారికొరకు స్వర్గంలో "సలామ్" అనుగ్రహంగా ప్రసాదించబడుతుంది. (యూనుస్ – 10)

26 : ఇక్కడ అధికంగా అంటే ఎన్నో అర్థాలు ఉన్నాయి. కాని హదీసుల్లో అల్లాహ్ దర్శనభాగ్యంగా పేర్కొనబడింది. అంటే స్వర్గస్తులకు అల్లాహ్ దర్శనం లభిస్తుంది. (ముస్నదె అహ్మద్ – హ.నెం.4/333)

27 : వెనుకటి వాక్యాల్లో స్వర్గస్థుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారి సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలాన్ని లెక్కలేనన్ని ఇంతలుగా చేసి ప్రసాదించబడుతుంది. వీటితో పాటు దైవదర్శనం లభిస్తుంది. చెడుకు బదులు చెడు ఇవ్వబడుతుందని స్పష్టపర్చబడింది. సయ్యిఆత్ అంటే తిరస్కారం, సాటి కల్పించటం, ఇతర పాపకార్యాలు అని అర్థం. అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు పుణ్యాత్ములను అల్లాహ్ రక్షిస్తాడు. ఇంకా వారికి తన ప్రత్యేక అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తాడు. ప్రత్యేకంగా కొంతమందికి సిఫారసు చేసే అనుమతి ప్రసాదిస్తాడు. ఇంకా ఆ సిఫారసును స్వీకరిస్తాడు.

అంటే నరకవాసుల ముఖాలు నల్లబడిపోతాయి. దీనికి విరుద్ధంగా స్వర్గవాసుల ముఖాలు మెరుస్తూ ఉంటాయి. ఈ విషయమే సూరె ఆలి ఇమ్రాన్ 106లో వివరించబడింది.

హష్ర్ మైదానంలో ప్రతి ఒక్కరూ భయంతో వణికిపోతూ ఉంటారు. తాము చేసిన పాపాలను చూసుకుంటారు. సత్కార్యాలు స్వీకరించబడతాయి. దుష్కార్యాలు తిరస్కరించబడతాయి. అప్పుడు అసత్య ఆరాధ్యులు అదృశ్యమైపోతారు. మానవులందరూ తమ నిజ ప్రభువు ముందు ఉంటారు. ఆయనే వారికి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.

31 : హష్ర్ మైదానంలో అవిశ్వాసుల గడ్డు పరిస్థితిని వివరించిన తరువాత షిర్క్‌కు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వారిని చూడమని, ఆలోచించమని ఆహ్వానించబడింది. ఆయనే ఆహారం ప్రసాదించేవాడని, చూసే, వినే శక్తి ఆయనే ప్రసాదించాడని, జీవితం, మరణం ఆయనే ప్రసాదిస్తాడని ఒప్పుకుంటున్నప్పుడు ఆయన్ని వదలి మీరు ఇతరుల్ని ఎలా పూజిస్తున్నారు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

37 : వెనుకటి వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వాన్ని సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించటం జరిగింది. ఇప్పుడు ప్రవక్త (స) యొక్క సత్య సంధతను, వహీ యొక్క వాస్తవాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఈ ఖుర్ఆన్ మానవుని ఊహకు అందనివిధంగా అవతరించబడింది. ఇందులో మానవులందరి ఉభయలోకాల సాఫల్య ప్రస్తావన ఉంది. ఇది కేవలం అల్లాహ్ తరఫున అవతరించినదే. ఈ ఖుర్ఆన్ పూర్వగ్రంథాలన్నింటినీ ధృవపరుస్తుంది. మార్పులూ చేర్పులే చేయబడిన గ్రంథాలను సూచిస్తుంది. ఇంకా ధర్మసమ్మతమైన, ధర్మవిరుద్ధమైన వాటినన్నింటినీ విపులంగా స్పష్టపరుస్తుంది.

38 : అల్లాహ్ మూడు విధాలుగా ఈ ఖుర్ఆన్ గురించి ఛాలెంజ్ చేసాడు : 1. ఈ ఖుర్ఆన్ వంటిదే ఇంకొకటి తెమ్మని, సూరె బనీ ఇస్రాయీల్ 88 వాక్యంలో ఛాలెంజ్ చేయబడింది. కాని అరబీ భాషపై పట్టు ఉన్న పండితులు, భాషాప్రవీణులు తేలేకపోయారు. 2. ఖుర్ఆన్‌లో ఉన్న సూరాల్లాంటి 10 సూరాలు తెమ్మని ఛాలెంజ్ చేయడం జరిగింది. (హూద్ : 13) దీనిపై కూడా వారు మౌనం వహించారు. వారి గర్వం వారి పాదాల క్రిందే నలిగిపోయింది. చివరగా ఒక్క సూరానైనా తీసుకురండి. సహాయం కోసం ఎవర్ని పిలుచుకుంటారో పిలుచుకోండి అని ఛాలెంజ్ చేస్తూ ఈ సూరా వాక్యాన్ని అవతరింపజేయడం జరిగింది. కాని ఈనాటి వరకు ఈ ఛాలెంజ్‌లకు సమాధానం ఇవ్వడం జరగలేదని, ప్రళయం వరకు ఎవరూ ఇవ్వలేరని చరిత్ర సాక్ష్యం పలుకుతుంది. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ ఒక మహిమ.

అవిశ్వాసులకు సమాధానం దొరక్క, తిరస్కరించటానికి కారణాలు దొరక్క ధిక్కారానికి దిగారు. వారు ఖుర్ఆన్‌ను అర్థం చేసుకోవడానికి ఏనాడూ ప్రయత్నించలేదు. ఎందుకంటే అది వారి మనోవాంఛలకు అనుగుణంగా లేదు. అందుకే దాన్ని తిరస్కరించారు. అందులో ఉన్న మార్గదర్శకత్వానికీ, సత్యకాంతులకు దూరమయ్యారు.

(43) వారిలో చాలామంది నీ వైపు చూస్తున్నారు. కాని నీవు ఏమీ చూడలేని గుడ్డివారికి మార్గం చూపగలవా? (44) యదార్థానికి అల్లాహ్ ప్రజలకు ఏ మాత్రం అన్యాయం చేయడు. ప్రజలే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకుంటారు. (45) అల్లాహ్ వారిని సమావేశపరిచే రోజున వారు కేవలం ఒక గడియ కాలం మాత్రమే పరస్పరం పరిచయం రీత్యా గడిపామని అనిపిస్తుంది. అల్లాహ్‌తో సమావేశాన్ని తిరస్కరించిన వారు, వాస్తవానికి తీవ్రమైన నష్టానికి గురయ్యారు. వారు సన్మార్గంపై ఏ మాత్రం లేరు. (46) ఏ శిక్షలను గురించి మేము వారిని భయపెడుతున్నామో, వాటిలో కొన్ని మేము నీ జీవితంలోనే చూపించినా, లేదా దానికి ముందే మేము నిన్ను లేపుకున్నా, వారు రావలసింది మాత్రం మా వైపునకే కదా. మరి వారు చేస్తున్న వాటికి అల్లాహ్‌యే సాక్షి. (47) ప్రతి సముదాయానికి ఒక ప్రవక్త ఉన్నాడు. కనుక ఒక సముదాయం వద్దకు వారి ప్రవక్త వచ్చినప్పుడు వారి మధ్య న్యాయంగా తీర్పు ఇవ్వబడుతుంది. ఇంకా వారికి రవ్వంత అన్యాయం కూడా జరుగదు. (48) మీరు సత్యవంతులే అయితే ఆ బెదిరింపు ఎప్పుడు నెరవేరుతుందని వారు అంటున్నారు. (49) ఇలా అను : నా లాభనష్టాలు సైతం నా అధీనంలో లేవు. కాని అల్లాహ్ సంకల్పించింది తప్ప. ప్రతి సముదాయానికి గడువు కాలం ఉంది. ఆ గడువు పూర్తి అవగానే ఒక్క క్షణం కూడా ముందూ వెనుకా కావటం జరుగదు. (50) ఇలా అను : "మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా? ఒకవేళ అల్లాహ్ శిక్ష హఠాత్తుగా రాత్రిగానీ, పగలు గానీ వస్తే, అసలు అది ఎలాంటి విషయమని, దాన్ని గురించి దోషులు తొందర పెడుతున్నారు?

وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تَهْدِي الْعُمْيَ
وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿43﴾
إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَٰكِنَّ النَّاسَ
أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿44﴾
وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ
النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿45﴾
وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ
نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿46﴾
وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ ۖ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ
بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿47﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
صَادِقِينَ ﴿48﴾
قُل لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ
اللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿49﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا
مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿50﴾

(51) అది మీపై వచ్చిపడినప్పుడే దాన్ని మీరు నమ్ముతారా? ఇప్పుడా దాన్ని నమ్మేది? వాస్తవానికి స్వయంగా మీరే అది తొందరగా రావాలని కోరుతూ ఉండేవారు. (52) తరువాత దుర్మార్గులతో ఇలా అనడం జరుగుతుంది, "ఇక శాశ్వత శిక్షను రుచిచూడండి. మీ సంపాదనకు తగిన ప్రతిఫలం తప్ప మరే ప్రతిఫలం మీకు ఇవ్వబడుతుంది?"

أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ ۚ آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ
بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿51﴾
ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿52﴾

(53) ఇది వాస్తవమేనా? అని వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు, ఇలా అను, "నా ప్రభువు సాక్షిగా. అది పూర్తిగా వాస్తవం. దాన్ని ఆపే శక్తి మీకు లేదు. (54) దుర్మార్గం చేసిన ప్రతి వ్యక్తి భూమిపై ఉన్న సమస్త ధనాన్నీ పరిహారంగా ఇచ్చి బయటపడేందుకు ప్రయత్నిస్తాడు. వారు ఆ బాధను చూసినప్పుడు మనసులో పశ్చాత్తాపపడతారు. వారి మధ్య న్యాయంగా తీర్పు జరుగుతుంది. వారికి ఏ విధమైన అన్యాయం జరుగదు. (55) వినండి! ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్న సమస్తం అల్లాహ్‌దే. తెలుసుకోండి, అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. కాని చాలామందికి తెలియదు. (56) ఆయనే జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయనే మరణాన్ని కలుగజేస్తాడు. ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలిపోవలసి ఉంది.

وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ
لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿53﴾ ع 5 13 10
وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا
الْعَذَابَ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿54﴾
أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿55﴾
هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿56﴾

(57) ఓ మానవులారా! మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి హితోపదేశం వచ్చేసింది. అది ఆంతర్యాల్లో ఉన్న వ్యాధులకు స్వస్థత. విశ్వాసుల కొరకు అది మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యం.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿57﴾

(58) ఇలా అను : "అల్లాహ్ తన అనుగ్రహం వల్ల, కారుణ్యం వల్ల దీనిని పంపినందుకు ప్రజలు సంతోషించాలి. ప్రజలు కూడబెట్టే వాటన్నింటికంటే అది ఉత్తమమైనది."

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا
هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿58﴾

قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِّنْ رِّزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَّحَلٰلًا ؕ قُلْ آٰللّٰهُ اَذِنَ
لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُوْنَ ﴿59﴾
وَمَا ظَنُّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿60﴾ ع 6 7 11
وَمَا تَكُوْنُ فِيْ شَاْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ
وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا
اِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَّبِّكَ مِنْ
مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ وَلَآ
اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرَ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿61﴾
اَلَآ اِنَّ اَوْلِيَآءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُوْنَ ﴿62﴾
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ؕ ﴿63﴾
لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ؕ لَا
تَبْدِيْلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ؕ ﴿64﴾
وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ؕ
هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿65﴾
اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ ؕ
وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
شُرَكَآءَ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا
يَخْرُصُوْنَ ﴿66﴾

(59) ఇలా అను : "మీరు ఆలోచించారా? అల్లాహ్ మీ కొరకు అవతరింపజేసిన ఆహార పదార్థాలలో కొన్నింటిని స్వయంగా మీరే నిషేధించుకున్నారు. మరికొన్నింటిని ధర్మసమ్మతం చేసుకున్నారు. ఇలా ప్రశ్నించు : అల్లాహ్ ఈ మేరకు మీకు అనుమతి ఇచ్చాడా? లేక మీరు అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటగడుతున్నారా? (60) అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటగట్టేవారు ప్రళయం నాడు ఆయన తమతో ఎలా వ్యవహరిస్తాడని అనుకుంటున్నారు? నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మానవులను దయాదృష్టితో చూస్తాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞత చూపరు. (61) (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు ఏ స్థితిలో ఉన్నా, ఖుర్ఆన్ నుండి ఏది వినిపించినా, ప్రజలారా! మీరు ఏది చేసినా మేము మిమ్మల్ని చూస్తూనే ఉంటాము. భూమ్యాకాశాలలో ఏ వస్తువైనా సరే, అది చిన్నదైనా పెద్దదైనా, దాని అణువు కూడా నీ ప్రభువు దృష్టికి గోప్యంగా లేదు. అది ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. (62) వినండి, అల్లాహ్ స్నేహితులకు ఏ విధమైన భయంకానీ, విచారం గానీ కలిగే అవకాశం లేదు. (63) వీరు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండేవారు. (64) ఉభయ లోకాల్లోనూ వారికి శుభవార్తలే శుభవార్తలు. అల్లాహ్ ఆదేశాలలో మార్పు ఉండదు. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం. (65) వారి మాటల వల్ల నీవు విచారానికి గురి కాకూడదు. గౌరవమంతా అల్లాహ్‌కే చెందుతుంది. ఆయన అంతా వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను. (66) తెలుసుకోండి! ఆకాశాల్లో ఉన్నవీ, భూమిలో ఉన్నవీ అన్నీ అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. అల్లాహ్‌ను కాదని భాగస్వాములను వేడుకుంటున్నవారు కేవలం భ్రమనూ, అనుమానాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. కేవలం ఊహాగానాలు చేస్తున్నారు.

هُوَالَّذِیْ جَعَلَ لَکُمُ الَّیْلَ لِتَسْکُنُوْا فِیْهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ
یَّسْمَعُوْنَ ﴿67﴾
قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ الْغَنِیُّ ؕ لَهٗ مَا فِی
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ اِنْ عِنْدَکُمْ مِّنْ
سُلْطٰنٍۭ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَی اللّٰهِ مَا لَا
تَعْلَمُوْنَ ﴿68﴾
قُلْ اِنَّ الَّذِیْنَ یَفْتَرُوْنَ عَلَی اللّٰهِ الْکَذِبَ لَا
یُفْلِحُوْنَ ؕ ﴿69﴾
مَتَاعٌ فِی الدُّنْیَا ثُمَّ اِلَیْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِیْقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِیْدَ بِمَا کَانُوْا یَکْفُرُوْنَ ﴿70﴾ ع 7 10 12

(67) మీరు ప్రశాంతతను పొందేందుకు మీ కొరకు రాత్రిని సృష్టించినవాడూ, పగటిని కాంతిమంతం చేసినవాడూ, అల్లాహ్‌యే. నిస్సందేహంగా శ్రద్ధగా వినేవారి కొరకు ఇందులో సూచనలు ఉన్నాయి. (68) అల్లాహ్ ఎవర్నో కొడుకుగా చేసుకున్నాడు అని ప్రజలు అన్నారు. అల్లాహ్ అత్యంత పవిత్రుడు. ఆయన అక్కరలేనివాడు. ఆకాశాలలో భూమిలో ఉన్నదంతా ఆయనకే చెందుతుంది. దీన్ని గురించి మీ వద్ద ఆధారం ఏదైనా ఉందా? అల్లాహ్‌ను గురించి మీరు తెలియకుండా మాట్లాడుతున్నారా? (69) ఇలా అను – "అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టేవాడు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేడు. (70) వారికి ఇహలోక జీవితంలోని కొన్ని సుఖభోగాలు ఉన్నాయి. కాని తరువాత మా వైపునకే రావలసి ఉంది. అప్పుడు మేము వారి అవిశ్వాసానికి బదులుగా కఠిన శిక్షను రుచి చూపిస్తాము.

40 – 70 వాక్యాల వివరణ :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం కాదన్నవారు ఖుర్‌ఆన్‌లోని ఏదైనా ఒక సూరా లాంటి దాన్ని తేవాలని, దానికి ఎంతమంది సహాయమైనా తీసుకోవాలని కోరడం జరిగింది. కాని 1400 సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఎవ్వరూ ఒక్క వాక్యానికి కూడా సమాధానం ఇవ్వలేకపోయారు.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ ప్రజల కొరకు స్వస్థత అని, కారుణ్యం అని, మార్గదర్శకత్వం అని బోధించబడింది. అందువల్ల ప్రజలు దాన్ని విశ్వసించాలనీ, దాన్నుండి లాభం పొందాలని, దాన్ని తిరస్కరిస్తే వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందనీ విశదపర్చబడింది.

40 : అందరూ ఖుర్‌ఆన్‌ను విశ్వసించరు. కొంతమంది ఖుర్‌ఆన్‌ని విశ్వసించి దాన్నుండి లాభం పొందుతారు. మరికొందరు అవిశ్వాసిగానే మరణిస్తారు. ఎవరు విశ్వాసానికి తగిన వారో, ఎవరు విశ్వాసానికి తగనివారో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ ఎవ్వరికీ అన్యాయం చేయడు. అల్లాహ్ గొప్పవాడు, పవిత్రుడు, ఆయన తప్ప ఎవరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు.

41 : అవిశ్వాసుల ఆచరణకు ప్రవక్తలు ఎంతమాత్రం బాధ్యులు కారు. అవిశ్వాసులు మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నారనీ, మీరు వారికి బాధ్యులు కారని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను సంబోధిస్తున్నాడు, దైవప్రవక్త ఇబ్రాహీమ్ (అ) కూడా అవిశ్వాసుల నుండి విసుగుచెంది ఇదేవిధంగా పలికారు.

మార్గదర్శకత్వం ప్రవక్తల చేతుల్లో లేదు :

42 : కొందరు శ్రద్ధగా వింటున్నారు. తద్వారా వారి ఇహం, పరం, మానసిక సంస్కరణ కాగలదు. ఇది వారి మార్గదర్శకత్వానికి సరిపోతుంది. కాని మార్గదర్శకత్వం మీ ఇరువురి చేతుల్లోనూ లేదు, మీరు చెవిటివారికి వినిపించలేరు. ఎందుకంటే వారి హృదయాలు మూసివేయబడ్డాయి.

ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉంది. అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు, “ఓ నా దాసులారా! నాపై నేను అన్యాయాన్ని నిషేధించుకున్నాను. మీపైన కూడా నిషేధించాను. అందువల్ల పరస్పరం అన్యాయానికి పాల్పడకండి.”

ఇంకా ఇలా అన్నాడు, “ఓ నా దాసులారా! నేను లెక్కపెట్టి ఉంచుతున్నవి మీ సత్కార్యాలే. ఆ తరువాత వీటికి పూర్తి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాను. అందువల్ల మంచిని పొందితే అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. చెడును పొందితే తనను తానే నిందించుకోవాలి.” (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.4674) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

45 : తీర్పుదినం నాడు మానవుడు చావు నుండి తీర్పుదినం వరకు స్వల్ప సమయంగా భావించడం జరుగుతుంది. రాత్రి పడుకొని ఉదయం లేచినట్లే ఉంటుంది. ఎంతో కాలం గడిచి ఉంటుంది. కానీ స్వల్ప కాలంగా అనిపిస్తుంది. ఇతర వివరాలకు మూమినూన్ 113, రూమ్ 55, 56 చూడండి.

సూరె రూమ్ : 56ను బట్టి అందరూ ఇలాగే భావిస్తారు. కాని విశ్వాసులు మాత్రం ఇది ఇహలోకానికి – పరలోకానికి గడిచిన మధ్య కాలం అని భావిస్తూ ప్రశాంతంగా ఉంటారు. ఇంకోవిధంగా గడిచిపోయిన ఇహలోక జీవితం స్వల్పమైన గడువుగా కనబడుతుంది. మొదటి వ్యాఖ్యానమే సరైనది.

46 : అంటే ప్రస్తావించిన సందేశ ప్రచార విజయాలు, తిరస్కారుల అవమానాలు అన్నీ నీ జీవితంలోనే సంభవించునని, కొన్ని నీవు జీవించి ఉండగా మరికొన్ని నీ మరణం తరువాత సంభవిస్తాయని తెలుపబడింది. అందువల్ల తిరస్కారులు ఇదంతా ప్రవక్త (స) సజీవంగా ఉండటం వల్లనే జరుగుతుందని, ఉండకపోతే ఏమీ జరగవనీ ఆలోచించడం చాలా పొరపాటు.

47 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ చట్టాలను గూర్చి సూచించబడింది. ఒక జాతి వద్దకు వారి ప్రవక్తను పంపినపుడు ప్రజలు అతని సందేశ ప్రచారాన్ని హింసాదౌర్జన్యాల ద్వారా అడ్డుకున్నప్పుడు అల్లాహ్ ఇరువర్గాల మధ్య తీర్పు చేయడం జరిగింది. అంటే సత్యానికి విజయం ప్రాప్తిస్తుంది, అసత్యం ఓడిపోతుంది. దీన్ని వివరంగా సూరె ఫాతిహాలో పేర్కొనడం జరిగింది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

51 – 52 : శిక్ష అవతరించిన తరువాత విశ్వసించి ఏం లాభం? ఫిరౌన్ కూడా ఇదేవిధంగా శిక్షను కళ్ళారా చూసిన తర్వాత విశ్వసించాడు. కాని అతని విశ్వాసం అతన్ని కాపాడలేకపోయింది. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు – “ఫిరౌన్ తాను మునిగిపోవడం చూసి, నేను బనీ ఇస్రాయీల్ విశ్వసించిన అల్లాహ్‌ను విశ్వసించాను” అని అన్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు, “ఇప్పుడు విశ్వసిస్తావా? ఈనాడు మేము నీ శవాన్ని రక్షించి తీర్పుదినం వరకు భద్రపరుస్తాము. వచ్చేతరాల వారికి గుణపాఠంగా ఉండేందుకు.” (యూనుస్ 90 – 92). (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

53 : అవిశ్వాసులు కఠిన శిక్ష గురించి ప్రవక్త (స)తో రెండుసార్లు ప్రశ్నించారు. దైవశిక్ష కఠినమైనదని, అది వాస్తవమని దాన్నుండి తప్పించుకుపోలేరని, దాన్ని ఏ విధంగానూ ఆపలేరని సమాధానం ఇవ్వబడింది. (కబీర్)

54 : అంటే జీవితమంతా కఠిన శిక్ష గురించి హాస్యంగా పరిగణించేవారు. అకస్మాత్తుగా అది వారి ముందుకు వస్తే వారి పరిస్థితే వేరైపోతుంది. అవమాన భారంతో వారు కృంగికృశించిపోతారు. (కబీర్, షౌకానీ). ఎందుకంటే కఠిన శిక్ష వారి పాపాలకు ప్రతిఫలంగా సంభవిస్తుంది. (అష్‌రఫుల్ హవాషీ).

55 : అజ్ఞానం వల్ల తమను తాము నాశనం చేసుకుంటారు. అవిశ్వాసులలో విగ్రహారాధనలో నిమగ్నమయి ఉంటారు.

57 : ఈ వాక్యంలో ఖుర్ఆన్ యొక్క నాలుగు ప్రత్యేకతలు పేర్కొనబడ్డాయి : (1). హితోపదేశం : హృదయాంతరాళాల్లో దిగిపోయే వాస్తవాలు అరబీలో సాక్ష్యాధారాల ద్వారా ఇవ్వబడ్డాయి – (2). ఆంతర్యాల్లోని రోగాలకు చికిత్స. అంటే మానసిక రోగాలన్నిటికీ ఒకే ఒక్క చిట్కా. దీన్ని ఆచరించే ఒక వ్యక్తిగానీ, ఒక జాతిగానీ, చెడులన్నింటి నుండి పరిశుద్ధత పొందుతాయి. అంటే మానవుని ఆలోచనాశక్తి, బుద్ధిబలం, ఉద్రేకం, సద్వర్తనులు, అలవాట్లు, వీటన్నిటికీ హృదయంతో సంబంధం ఉంటుంది. వీటి రోగాలన్నిటికీ ఈ ఒకే ఒక్క చిట్కా స్వస్థత కలిగిస్తుంది. (3). విశ్వసించే వారి కొరకు మార్గదర్శకత్వం. (4) విశ్వసించే వారికొరకు కారుణ్య సందేశం. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్‌లో మానవునికి కావలసిన సద్వర్తనలన్నీ ఉన్నాయి. దీన్ని పఠించినవారు, దీన్ని ఆచరించేవారూ దీని ద్వారా మార్గదర్శకత్వం పొందినవారు అందరూ స్వస్థత పొందారు. ఇందుకు చారిత్రక సాక్ష్యాధారాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇది స్వస్థత ప్రసాదించేది అనటంలో ఏ మాత్రం అనుమనానికి తావు లేదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్).

58 : మానవుడు తనకు ఇష్టమైన దాన్ని పొందినపుడు అతని మనసులో ఉద్భవించే స్థితిని సంతోషం అంటారు. ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ యొక్క ప్రత్యేక అనుగ్రహం అనీ, కారుణ్యం అనీ అందుకు విశ్వాసులు సంతోషించాలనీ ఉపదేశించబడింది. సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేయటానికి సమావేశాలు, దీపాలు, ఇతర మూఢాచారాలను అనుసరించటం, ఏర్పాటు చేయటం మంచి పని కాదు. ఈనాడు బిద్అతీలు ఈ వాక్యం ఆధారంగా చేసుకొని ఈదె మీలాద్ వంటి సమావేశాలు కల్పించి సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. (అహ్సనుల్ బయాన్).

59 : అవిశ్వాసులు మూఢాచారాల వల్ల అనేక ఆహార పదార్థాలను తమపై నిషేధించుకున్నారు. వాటి గురించి సూరె అన్ ఆమ్ 138 – 150) లో వివరంగా ప్రస్తావించబడింది. ఇంకా ఇక్కడ 56వ వాక్యంలో కూడా సూచించబడింది.

(1) ఆహార పదార్థాలన్నీ ఖుర్ఆన్ దృష్టిలో ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. కాని కొన్ని మాత్రమే వహీ ద్వారా నిషేధించబడినవనీ, చెడ్డవనీ, హానికరమైనవనీ, పరిశుభ్రమైనవనీ, ఖుర్ఆన్ వాస్తవాల్ని బట్టబయలు చేసింది.

(2) ఏ పదార్థాన్ని అయినా నిషేధించే, ధర్మసమ్మతం చేసే హక్కు కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది. ఈ హక్కు మానవుల్లో ఎవరికీ వర్తించదు.

(3) ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు, వాస్తవాలు లేకుండా అభాండాలు, అపనిందలు వేయటాన్ని ఖుర్ఆన్ తీవ్రంగా ఖండించింది. అదేవిధంగా ఎలాంటి ఆధారాలు లేకుండా హలాల్, హరామ్‌లను నిర్ణయించడం కూడా దీని పరిధిలోనికే వస్తుంది.

(4) మానవుని నమ్మకాలు, విశ్వాసాలు, ఆచరణలు వాస్తవంపై ఉండాలి. అనుమానాలపై, అపోహలపై కాదు. విగ్రహారాధకులు వాస్తవాన్ని కాక అనుమానాల్ని, అపోహల్ని అనుసరిస్తారు. ఇస్లాంకు పూర్వం అనేక రంగాల్లో, అన్నపానీయాల్లో అవిశ్వాసులు అనేక మూఢనమ్మకాలను పాటించేవారు. ఖుర్ఆన్ వాటి నుండి వారిని రక్షిస్తుంది. భూమి నుండి పండే ప్రతి మంచి వస్తువూ ధర్మసమ్మతమైనది, వాటిని నిషేధించే హక్కు ఎవరికీ లేదని ఖుర్ఆన్ ప్రకటించింది. ఈ వాక్యం తమ ఇష్టం వచ్చిన వాటిని హలాల్ అని, హరామ్ అని నిర్ణయించుకుంటున్న కొందరు ధార్మిక పండితుల ధోరణిని ఖండిస్తుంది. వీరు కేవలం తమ అభిప్రాయాల, అంచనాల ఆధారంగా వీటిని విధించుకొని దాన్ని దైవభీతిగా, దైవసాన్నిధ్యం పొందే సాధనంగా భావిస్తున్నారు.

61 : అంటే దివ్యగ్రంథం. విశ్వ విషయాలన్నీ వివరంగా ఉన్న గ్రంథం. అల్లాహ్ దీన్ని తన జ్ఞానం ద్వారా రచించాడు. దీన్ని "లౌహెమహ్ఫూజ్" అంటారు. దీన్ని గురించి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అల్లాహ్‌కు సమస్త విషయాలు తెలుసు. రవ్వంత విషయం కూడా అల్లాహ్ జ్ఞాన పరిధికి వెలుపల లేదు. అల్లాహ్ మానవునికి ప్రతినిధిగా

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ ۘ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَٰقَوْمِ
إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُم مَّقَامِى وَتَذْكِيرِى بِـَٔايَٰتِ
ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوٓا۟ أَمْرَكُمْ
وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً
ثُمَّ ٱقْضُوٓا۟ إِلَىَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿71﴾

(71) వారికి నూహ్ గాథను వినిపించు. అతను తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నేను మీ మధ్య ఉండటం, అల్లాహ్ ఆయత్‌లను మిమ్మల్ని బోధించటం మీకు సహించరానిదిగా ఉంటే నేను మాత్రం అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాను. మీరు నిలబెట్టిన భాగస్వాములను తీసుకొని మీరందరూ ఒక నిర్ణయానికి రండి. ఆ తరువాత మీ పథకం మీలో ఎలాంటి శంకకు ఆస్కారం కల్పించకూడదు. ఆ తరువాత దానిని నాపై ప్రయోగించండి. నాకు ఎలాంటి వ్యవధీ ఇవ్వకండి.

పంపించాడు. అలాంటప్పుడు అతని ప్రతి విషయం గురించి లెక్క ఉంటుంది. అందువల్ల మానవులు వీటన్నింటినీ గుర్తుంచుకొని ఈ లోకంలోని బాధ్యతల్ని నిర్వర్తించాలి. అల్లాహ్ చూస్తున్నాడనే సంగతి ఎన్నడూ మరువరాదు. ఆయన కర్మ పత్రంలో ప్రతి చిన్న విషయం కూడా ఉంటుంది. ఈ ఆలోచనే మానవుణ్ని రుజుమార్గంపై నడిపిస్తుంది. పాపాలకు దూరంగా ఉంచుతుంది. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

62 : ఈ వాక్యంలో పుణ్యాత్ముల గురించి వివరించబడింది. అయితే అల్లాహ్ తిరస్కారుల పరిస్థితి దీనికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది, "అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "శవపేటిక సిద్ధమయినపుడు మనిషి దాన్ని తన భుజాలపై ఎత్తుకుంటాడు. ఒకవేళ చనిపోయిన వ్యక్తి పుణ్యాత్ముడైతే "నన్ను తొందరగా తీసుకువెళ్ళండి" అని అంటాడు. ఒకవేళ పాపాత్ముడైతే "అయ్యో, నన్ను ఎక్కడికి తీసుకుపోతున్నారు?" అని అంటాడు. అతని మాటలు మానవులు తప్ప ఇతర జీవులన్నీ వింటాయి. ఒకవేళ మానవులు వింటే వెంటనే స్పృహ తప్పిపోతారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1314)

అబూ హురైరా (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, "విశ్వాసి యొక్క కల (స్వప్నము) దైవదౌత్యం యొక్క 46 భాగాలలో ఒక భాగం" అని మహాప్రవక్త (స) ఉపదేశించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4988)

అబూదర్దా (ర) మరియు ఉబాదహ్ బిన్ సామిత్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "ఇహలోక జీవితంలో శుభవార్త అంటే ముస్లిమ్ చూసే మంచి స్వప్నము. విశ్వాసులకు చావుకు ముందు దైవదూతలు స్వర్గశుభవార్తను తెలియజేస్తారు." (తిర్మిజీ – హ.నెం.2275)

64 : చివర్లో మేము చేస్తున్న ఈ వాగ్దానాల్లో ఎటువంటి మార్పు ఉండదు. అంటే ఆయన పుణ్యాత్ములను తప్పకుండా స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ఇంతకన్నా గొప్ప సాఫల్యం మరేది కాగలదు?

68 : అంటే ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట. దీనికి ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలూ లేవు. ఒకవేళ మానవుడు తన బుద్ధిబలాన్ని సరిగ్గా ఉపయోగిస్తే అల్లాహ్‌కు ఎవరూ సాటి లేరు అనే విషయం స్పష్టమవుతుంది. సృష్టించటంలో భాగస్వాములు లేనప్పుడు ఆరాధనలో ఎలా సాధ్యం?

69 : అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, సంతానం లేనివాడు. అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ ఉన్నాడు. ఎల్లప్పుడూ ఉంటాడు. ఇలాంటి శక్తికి సంతానం అవసరం ఎంతమాత్రం లేదు. అల్లాహ్‌కు అంతం లేదు. అల్లాహ్‌కు సంతానం కల్పించటం మహా నేరం (మర్యమ్ : 95) చూడండి.

فَاِنۡ تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَاَلۡتُكُمۡ مِّنۡ اَجۡرٍ ؕ اِنۡ
اَجۡرِىَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرۡتُ اَنۡ اَكُوۡنَ مِنَ
الۡمُسۡلِمِيۡنَ ﴿72﴾
فَكَذَّبُوۡهُ فَنَجَّيۡنٰهُ وَمَنۡ مَّعَهٗ فِى الۡفُلۡكِ
وَجَعَلۡنٰهُمۡ خَلٰٓـئِفَ وَاَغۡرَقۡنَا الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا
بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الۡمُنۡذَرِيۡنَ ﴿73﴾
ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوۡمِهِمۡ
فَجَآءُوۡهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوۡا لِيُـؤۡمِنُوۡا بِمَا
كَذَّبُوۡا بِهٖ مِنۡ قَبۡلُ ؕ كَذٰلِكَ نَطۡبَعُ عَلٰى قُلُوۡبِ
الۡمُعۡتَدِيۡنَ ﴿74﴾
ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ مُّوۡسٰى وَهٰرُوۡنَ اِلٰى
فِرۡعَوۡنَ وَمَلَا۟ئِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسۡتَكۡبَرُوۡا وَكَانُوۡا
قَوۡمًا مُّجۡرِمِيۡنَ ﴿75﴾
فَلَمَّا جَآءَهُمُ الۡحَـقُّ مِنۡ عِنۡدِنَا قَالُوۡۤا اِنَّ هٰذَا
لَسِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ﴿76﴾

(72) ఒకవేళ మీరు తిరస్కరిస్తే నేను మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరడం లేదే. నా ప్రతిఫలం బాధ్యత అల్లాహ్‌పై ఉంది. నేను ముస్లిమునయి ఉండాలని నాకు ఆజ్ఞాపించబడింది. (73) అయినా వారు అతన్ని తిరస్కరించారు. మేము అతన్నీ అతనితో పాటు ఓడలో ఉన్నవారినీ కాపాడాము. వారినే భూమిపై ప్రతినిధులుగా చేసాము. మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారందరినీ ముంచివేసాము. కనుక చూడండి! హెచ్చరించబడిన వారి ముగింపు ఎలా జరిగిందో? (74) అతని తరువాత మేము అనేకమంది ప్రవక్తలను వారివారి జాతుల వైపునకు పంపాము. వారు వారి వద్దకు స్పష్టమైన నిదర్శనాలను తీసుకువచ్చారు. కాని వారు మొదట తిరస్కరించిన విషయాన్ని గురించి మళ్ళీ విశ్వసించలేదు. ఈ విధంగా మేము హద్దు మీరి ప్రవర్తించేవారి హృదయాలపై ముద్రవేస్తాము. (75) వారి తరువాత మేము మూసానూ, హారూనునూ, మా సూచనలతో ఫిరౌన్ వద్దకూ అతని నాయకుల వద్దకూ పంపాము. కాని వారు అహంకారానికి గురయ్యారు. వారు అపరాధ జనులు. (76) మా తరఫు నుండి వారి వద్దకు సత్యం వచ్చినపుడు "నిస్సందేహంగా ఇది గొప్ప మంత్రజాలమే" అని అన్నారు.

వారు రహ్మాన్‌కు సంతానం ఉందని అనేవారు. ఈ కారణంగా "ఆకాశాలు పగిలిపోవచ్చు. భూకంపం రావచ్చు. పర్వతాలు నుజ్జు నుజ్జు అయిపోవచ్చు." (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాత 69, 70 వాక్యాల్లో, "ఇది అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు అంటగట్టడం అనీ, అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టే వాళ్ళు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందరనీ" అవిశ్వాసులకు తెలియజేయమని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) ను ఆదేశించాడు. ఒకవేళ తాత్కాలికంగా అందులో సఫలత లభించినా చివరికి వారు మరణించిన తరువాత అల్లాహ్ వద్దకు వెళ్ళాలి. అక్కడ వారికి తిరస్కరించినందుకు, అల్లాహ్‌కు అసత్యాలు అంటగట్టినందుకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

قَالَ مُوْسٰى اَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ
اَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿77﴾
قَالُوْۤا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا
وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِى الْاَرْضِ ؕ وَمَا نَحْنُ
لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿78﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِىْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿79﴾
فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰۤى اَلْقُوْا مَاۤ
اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿80﴾
فَلَمَّاۤ اَلْقَوْا قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ
الْمُفْسِدِيْنَ ﴿81﴾
وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿82﴾ ع 8 12 13
فَمَاۤ اٰمَنَ لِمُوْسٰۤى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ
مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ يَّفْتِنَهُمْ ؕ وَاِنَّ
فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِى الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ لَمِنَ
الْمُسْرِفِيْنَ ﴿83﴾

وَقَالَ مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْۤا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ﴿84﴾

(77) మూసా ఇలా అన్నాడు : "సత్యం మీ ముందుకు వచ్చిన తరువాత ఇలా అంటారా? ఇది మంత్రజాలమా? యదార్థానికి మంత్రగాళ్ళు సాఫల్యం పొందలేరు. (78) సమాధానంగా వారు ఇలా అన్నారు, "మా పూర్వీకులు అవలంబించిన మార్గం నుండి మమ్మల్ని తప్పించటానికా నువ్వు వచ్చింది? భూమిపై మీ ఇద్దరి పెద్దరికాన్ని స్థాపించటానికా నువ్వు వచ్చింది? మేము మీ ఇద్దరినీ విశ్వసించే వాళ్ళం మాత్రం కాము. (79) ఫిరౌన్ "ఆరితేరిన మాంత్రికులందరినీ నా ముందు హాజరు పర్చండి" అని అన్నాడు. (80) మాంత్రికులు వచ్చినపుడు మూసా వారితో, "మీరు విసరదలచుకున్నది విసరండి" అని అన్నాడు. (81) వారు తమ మంత్ర సాధనాలను విసరగానే, మూసా ఇలా అన్నాడు, "మీరు విసిరింది మంత్రజాలం. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ దాన్ని నశింపజేస్తాడు. దుర్మార్గుల కార్యాన్నీ అల్లాహ్ చక్కబడనివ్వడు. (82) అల్లాహ్ తన ఆదేశాల ద్వారా సత్యాన్ని సత్యంగా చేసి చూపుతాడు, అది దోషులకు ఎంత సహించరానిదైనా సరే. (83) మూసాను అతని జాతిలోని కొందరు యువకులు తప్ప మరెవ్వరూ విశ్వసించలేదు. ఎందుకంటే వారు ఫిరౌనుకు, వారి నాయకులకు తమను హింసకు గురిచేస్తారని భయపడ్డారు. ఇంకా ఫిరౌన్ భూమిపై ప్రాబల్యం కలిగి ఉండేవాడు. ఇంకా హద్దు మీరి ప్రవర్తించేవాడు. (84) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు – "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీకు నిజంగానే అల్లాహ్‌పై విశ్వాసం ఉంటే మీరు నిజంగానే ముస్లిములైతే ఆయన్నే నమ్మండి."

فَقَالُوْا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً
لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۙ﴿85﴾
وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿86﴾
وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا
بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا
الصَّلٰوةَ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿87﴾
وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ
زِيْنَةً وَّاَمْوَالًا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا
عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ
وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا
الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿88﴾
قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا
تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿89﴾

(85) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు – "మేము అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాము. మా ప్రభూ! మమ్మల్ని దుర్మార్గులకు పరీక్షా సాధనంగా చేయకు. (86) నీ కారుణ్యం ద్వారా మాకు అవిశ్వాసుల నుండి విముక్తి ప్రసాదించు. (87) మేము మూసాకూ, అతని సోదరునికీ ఇలా సూచించాము, "మీ జాతి వారి కొరకు ఈజిప్టులో కొన్ని గృహాలు ఏర్పాటు చేయండి. ఆ గృహాలను ఖిబ్లాగా నిర్ణయించుకోండి. నమాజును స్థాపించండి. విశ్వాసులకు శుభవార్తను తెలియజేయండి." (88) మూసా ఇలా ప్రార్థించాడు – "మా ప్రభూ! నీవు ఫిరౌన్‌కూ అతని నాయకులకూ ఇహలోక జీవితంలో భోగభాగ్యాలను ప్రసాదించావు. ప్రభూ!

వారు ప్రజలను నీ మార్గం నుండి తప్పించటానికా? ప్రభూ! వారి సంపదను ధ్వంసం చెయ్యి. వ్యధా భరితమైన శిక్షను చూసేవరకూ వారు విశ్వసించకుండా వారి హృదయాలపై ముద్రవేయి. (89) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు – "మీ ఉభయుల ప్రార్థన అంగీకరించబడింది. స్థిరంగా ఉండండి. అజ్ఞానుల మార్గాన్ని ఎంతమాత్రం అనుసరించకండి."

71 – 89 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) విషయంలో ప్రవక్త (స), అవిశ్వాసుల్లో విభేదాలు ఉండేవని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో నూహ్‌జాతి, ఫిరౌన్, యూనుస్ జాతి గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరందరూ ఏకత్వాన్ని తిరస్కరిస్తే వారిని కఠినంగా శిక్షించడం జరిగింది. కాని యూనుస్ జాతి వారు పశ్చాత్తాపం చెంది ఏకత్వాన్ని అనుసరిస్తే వారి నుండి శిక్షను తొలగించటం జరిగింది. ఓ మక్కా అవిశ్వాసులారా! మీరు కూడా పశ్చాత్తాపం చెంది ఏకత్వాన్ని అనుసరిస్తే కఠిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలరు.

71 : నూహ్ (అ) యొక్క ప్రసంగం ద్వారా దైవదౌత్యం యొక్క గొప్పతనం తెలుస్తుంది. 1. చాలా కాలం వరకూ సందేశ ప్రచారం చేసారని ఈ ప్రసంగం ద్వారా తెలుస్తుంది. ఇంకోచోట 950 సం.లు సందేశ ప్రచారం చేసారని సెలవియ్యబడింది.

وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا ۭ حَتّٰٓي اِذَآ اَدْرَكَهُ
الْغَرَقُ ۙ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ
بِهٖ بَنُوْٓا اِسْرَاۗءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿90﴾

(90) మేము ఇస్రాయీలు సంతతిని సముద్రం దాటించాము. తర్వాత ఫిరౌన్, అతని సైన్యాలు హింసించే ఉద్దేశంతో వారిని వెంబడించారు. చివరకు ఫిరౌన్ మునిగిపోతున్నప్పుడు ఇలా కేకలు వేయసాగాడు : “ఇస్రాయీలు సంతతివారు విశ్వసించిన ఆరాధ్యుడే సత్యమైన ఆరాధ్యుడనీ, ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడనీ నేను విశ్వసించాను. నేను కూడా ముస్లిమునే.”

اٰۗلْــٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ
الْمُفْسِدِيْنَ ﴿91﴾
فَالْيَوْمَ نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ
اٰيَةً ۭ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ اٰيٰتِنَا
لَغٰفِلُوْنَ ﴿92﴾ ع 9 10 14

(91) ఇప్పుడా విశ్వసించేది? ఇంతవరకు తలబిరుసుతనంలో కల్లోలాలను సృష్టిస్తుండేవాడివి కదా! (92) ఈనాడు మేము నీ శవాన్ని మాత్రమే రక్షిస్తాము. నువ్వు వచ్చే తరాల వారికి గుణపాఠంగా గుర్తుండడానికి. కాని చాలామంది ప్రజలు మా సూచనలను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు.”

72 : ఇతర ప్రవక్తలందరూ సందేశ ప్రచార ప్రతిఫలం తమపై లేదనే తెలియజేసారు. మమ్మల్ని ఈ సందేశ ప్రచార బాధ్యతలు అప్పగించిన అల్లాహ్‌పైనే మా ప్రతిఫలం బాధ్యత ఉందని తెలియజేసారు. దైవదౌత్యం సత్యం అనడానికి ఇదొక గొప్ప ఆధారం. ఇదేవిధంగా ఈనాడు సందేశప్రచార నిమిత్తం నియమించబడిన ధార్మిక పండితుల జీతభత్యాలు వారిని నియమించిన వారిపైనే ఉంటాయి. ఈ వాక్యం ద్వారా ప్రవక్తలందరి మతం కేవలం ఇస్లాం మాత్రమేనని స్పష్టం అవుతుంది.

73 : నూహ్ జాతిపై తుఫాను చాలా తీవ్రంగా అవతరించింది. క్రింది నుండి నీటి ఊటలు ఉబికాయి. పైనుండి కుండపోతగా వర్షం కురిసింది. చివరికి నీరు ఎంత ఎత్తుగా వచ్చిందంటే కొండలు కూడా మునిగిపోయాయి. నావలో నూహ్ (అ)తోపాటు ఉన్నవారందరినీ అల్లాహ్ రక్షించాడు. తరువాత వారే భూమికి వారసులయ్యారు. తరువాత తరం వారి నుండే ఉద్భవించింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

74, 75 : నూహ్ తరువాత వివిధ జాతుల వద్దకు దైవప్రవక్తలు (అ) పంపబడ్డారని వారితో కూడా ఇదేవిధంగా ప్రవర్తించటం జరిగిందని చెప్పబడింది. ఆ తరువాత మూసా (అ) గురించి క్లుప్తంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే అతను అరబ్బులందరికీ సుపరిచితుడు.

నూహ్ (అ) మరియు మూసా (అ) ల సంఘటనల్లో కేవలం ఈ సూరాకు సంబంధించిన ఈ అంశాలకే ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది – 1. అల్లాహ్‌కు అపనిందలు అంటగట్టిన వారు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. 2. అంటే వారు సత్యాన్ని, అల్లాహ్ ప్రవక్తని ఎదిరించలేరు. 3. మార్గదర్శకత్వం అనేది బలవంతంగా లభించేది కాదు. విశ్వసించని వారు ఎన్నటికీ ఎన్ని సూచనలు చూపించినా విశ్వసించరు. గతంలోనూ ఇలాగే జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా అలాగే జరుగుతుంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

وَلَقَدۡ بَوَّاۡنَا بَنِىۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ مُبَوَّاَ صِدۡقٍ
وَّرَزَقۡنٰهُمۡ مِّنَ الطَّيِّبٰتِۚ فَمَا اخۡتَلَفُوۡا حَتّٰى
جَآءَهُمُ الۡعِلۡمُؕ اِنَّ رَبَّكَ يَقۡضِىۡ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ
الۡقِيٰمَةِ فِيۡمَا كَانُوۡا فِيۡهِ يَخۡتَلِفُوۡنَ ﴿93﴾
فَاِنۡ كُنۡتَ فِىۡ شَكٍّ مِّمَّاۤ اَنۡزَلۡنَاۤ اِلَيۡكَ فَسۡـئَلِ
الَّذِيۡنَ يَقۡرَءُوۡنَ الۡكِتٰبَ مِنۡ قَبۡلِكَۚ لَقَدۡ
جَآءَكَ الۡحَـقُّ مِنۡ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوۡنَنَّ مِنَ
الۡمُمۡتَرِيۡنَ ۙ‏ ﴿94﴾
وَلَا تَكُوۡنَنَّ مِنَ الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
فَتَكُوۡنَ مِنَ الۡخٰسِرِيۡنَ ﴿95﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ حَقَّتۡ عَلَيۡهِمۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا
يُؤۡمِنُوۡنَ ۙ‏ ﴿96﴾
وَلَوۡ جَآءَتۡهُمۡ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الۡعَذَابَ
الۡاَلِيۡمَ ﴿97﴾
فَلَوۡلَا كَانَتۡ قَرۡيَةٌ اٰمَنَتۡ فَنَفَعَهَاۤ اِيۡمَانُهَاۤ اِلَّا
قَوۡمَ يُوۡنُسَ ؕ لَمَّاۤ اٰمَنُوۡا كَشَفۡنَا عَنۡهُمۡ عَذَابَ
الۡخِزۡىِ فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا وَمَتَّعۡنٰهُمۡ اِلٰى
حِيۡنٍ ﴿98﴾
وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنۡ فِى الۡاَرۡضِ كُلُّهُمۡ
جَمِيۡعًاؕ اَفَاَنۡتَ تُكۡرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُوۡنُوۡا
مُؤۡمِنِيۡنَ ﴿99﴾

(93) మేము ఇస్రాయీలు సంతతి వారికి మంచి నివాస స్థలాన్ని ప్రసాదించాము. ఎన్నో శ్రేష్ఠమైన వనరులను వారికి ప్రసాదించాము. వారి వద్దకు జ్ఞానం వచ్చేవరకు భేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడలేదు. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు తీర్పుదినం నాడు వారు భేదాభిప్రాయాలు కలిగి ఉన్న విషయాన్ని గురించి వారి మధ్య తీర్పు చెబుతాడు. (94) ఒకవేళ నీకు, మేము నీపై అవతరింపజేసిన హితబోధను గురించి ఏమాత్రం సందేహం ఉన్నా నీకు పూర్వం నుండీ గ్రంథాలను చదువుతూ ఉన్న ప్రజలను అడుగు. యదార్థంగా నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీ వద్దకు వచ్చింది సత్యమే. కనుక నీవు సందేహించే వాడివి కావొద్దు. (95) అల్లాహ్ వాక్యాలను ధిక్కరించేవాడివి మాత్రం కావద్దు. అలా చేస్తే నీవు నష్టపోయేవారిలో చేరిపోతావు. (96) యదార్థంగా ఎవరి విషయంలో నీ ప్రభువు వాక్కు సత్యమని నిరూపించబడిందో వారు విశ్వసించరు. (97) వారి వద్దకు ఏ నిదర్శనం వచ్చినా సరే – చివరికి కఠిన శిక్ష వారి ముందుకు వస్తేనే తప్ప. (98) ఒక నగరం శిక్షను చూసి విశ్వసించటం అనేది, దాని విశ్వాసం దానికి లాభదాయకం కావటం అనేది యూనుస్ జాతి తప్ప ఇంకెక్కడైనా ఉందా? ఆ జాతి విశ్వసించగానే మేము దానిపై నుండి ఇహలోక జీవితంలోని అవమానకరమైన శిక్షను తొలగించాము. దానికి కొంతకాలం వరకు జీవితాన్ని అనుభవించే అవకాశం కలుగజేసాము. (99) నీ ప్రభువు తలచుకుంటే భూవాసులందరూ విశ్వసించి ఉండేవారే. అలాంటప్పుడు నీవు ప్రజలను విశ్వాసులుగా మారండని బలవంతం చేస్తావా?

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ
وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿100﴾

(100) ఏ ప్రాణి అయినా అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే విశ్వసించదు. బుద్ధిజ్ఞానాలతో వ్యవహరించని వారిపై ఆయన మాలిన్యాన్ని పడవేస్తాడు.

قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا
تُغْنِى الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا
يُؤْمِنُوْنَ ﴿101﴾

(101) ఇలా అను : "భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నటువంటి వాటిని కళ్ళుతెరచి చూడండి. అసలు విశ్వసించటానికే ఇష్టపడని వారికి సూచనలుగానీ, హెచ్చరికలు గానీ ఎలా ఉపయోగపడతాయి?"

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ
قَبْلِهِمْ ؕ قُلْ فَانْتَظِرُوْۤا اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ
الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿102﴾

(102) వారు ఇంకా దేనికోసం నిరీక్షిస్తున్నారు? వారికి పూర్వం వారు చూచినటువంటి చెడు దినాలనే చూడటం కోసం తప్ప? ఇలా అను, "మీరూ నిరీక్షించండి. నేనూ మీతో పాటు నిరీక్షిస్తాను."

ثُمَّ نُنَجِّىْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا
عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿103﴾ ع 10 11 15

(103) మరి ఇదేవిధంగా మేము మా ప్రవక్తలనూ, విశ్వాసులనూ కాపాడుతూ ఉంటాము. ఇదే మా విధానం. విశ్వాసులను రక్షించటం మా విధి.

قُلْ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِىْ
فَلَاۤ اَعْبُدُ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ
اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِىْ يَتَوَفّٰىكُمْ ۖ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ
مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿104﴾

(104) ఇలా అను – "మానవులారా! ఒకవేళ మీకు నా ధర్మం గురించి అనుమానం ఉంటే, మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని ఆరాధించే వారిని నేను ఆరాధించను. ఏ అల్లాహ్ అధీనంలో మీ మరణం ఉందో ఆ అల్లాహ్‌నే నేను ఆరాధిస్తాను. నన్ను విశ్వాసునిగా ఉండాలని ఆదేశించబడింది.

وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِيْنَ ﴿105﴾

(105) ఇంకా ఏకాగ్రతతో చిత్తశుద్ధితో నీవు పూర్తిగా ఈ ధర్మానికి అంకితం కావాలని, ఎంతమాత్రం అవిశ్వాసుల్లా కాకూడదని ఆదేశించబడింది.

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا
يَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿106﴾

(106) అల్లాహ్‌ను వదలి నీకు నష్టాన్ని గానీ, లాభాన్నిగానీ కలిగించలేని ఏ శక్తినీ వేడుకోకు. ఒకవేళ అలా చేస్తే నీవు దుర్మార్గుల్లో కలసిపోతావు.

وَإِن يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ
وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ
مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿107﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِن
رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ
وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَمَا أَنَا عَلَيْكُم
بِوَكِيلٍ ﴿108﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ ۚ
وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿109﴾ 11 ع 6 16

(107) ఒకవేళ అల్లాహ్‌ నిన్ను ఏదైనా ఆపదకు గురిచేస్తే ఆయన తప్ప ఆ ఆపదను తొలగించే వారెవ్వరూ లేరు. ఇంకా ఒకవేళ ఆయన నిన్ను మేలు చెయ్యాలని సంకల్పిస్తే ఆయన అనుగ్రహాన్ని మళ్ళించేవాడు కూడా ఎవ్వడూ లేడు. ఆయన తన దాసులలో తాను కోరిన వారికి తన అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఇంకా ఆయన క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూనూ. (108) ఇలా అను : “మానవులారా! మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి సత్యం వచ్చేసింది. ఇక ఎవరైనా రుజుమార్గాన్ని అవలంబిస్తే అతని రుజుమార్గం అనుసరణ అతనికే లాభం చేకూరుస్తుంది. ఎవరైనా మార్గభ్రష్టుడైతే దాని వినాశనం అతని పైనే పడుతుంది. నేను మీపై కావలివాణ్ణి మాత్రం కాను.” (109) ప్రవక్తా! నీ వద్దకు పంపబడుతున్న వహీని అనుసరిస్తూ ఉండు. అల్లాహ్‌ తీర్పు వచ్చేవరకు ఓర్పు వహించు. ఆయన మాత్రమే ఉత్తమ తీర్పు ఇచ్చేవాడు.

99 – 109 ఆయత్‌ల వివరణలు :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో మూసా (అ) శాపం గురించి పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ఫిరౌన్‌, అతని అనుచరులు సత్యాన్ని తిరస్కరించిన ఫలితంగా వారందరినీ అల్లాహ్‌ సముద్రంలో ముంచివేశాడు.

వ్యాఖ్యానం : ఇందులో ప్రవక్తనూ లేదా విశ్వాసులనూ ఉద్దేశించి ఉపదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స)కు దైవవాణి (వహీ) గురించి ఎలాంటి అనుమానమూ ఉండదు. గ్రంథ ప్రజలను కనుక్కోండి, అంటే ఖుర్‌ఆన్‌కు పూర్వం గ్రంథాలు గల ప్రజలను ఖుర్‌ఆన్‌ గురించి అడిగి తెలుసుకోండి అని భావం. ఎందుకంటే వాటిలో చివరి మరియు అంతిమ ప్రవక్త యొక్క సుగుణాలు, సూచనలు, నిదర్శనాలు పేర్కొనబడి ఉన్నాయి.

96 – 97 : అవిశ్వాసంలో, ధిక్కారంలో వీరు ఎంతగా నిమగ్నమయి ఉన్నారంటే వీరిపై ఎలాంటి హితోపదేశాలు, హెచ్చరికలు, సూచనలు ప్రభావం చూపవు. వారి అవిధేయతల కారణంగా వారు సత్యాన్ని గ్రహించే శక్తిని కోల్పోయారు. అయితే కఠిన శిక్షను చూసిన తరువాత వారు విశ్వసిస్తే వారి విశ్వాసం స్వీకరించబడదు. (మోమిన్‌ : 85) (అహ్‌సనుల్‌ బయాన్‌)

98 : ఈ వాక్యంలో యూనుస్‌ (అ) సంఘటన గురించి క్లుప్తంగా సూచించబడింది. ఈయన ఇబ్‌రానీ పేరు “యూనా” అని ఉండేది. అరబీలో “యూనుస్‌” అయిపోయింది. ఈయన ఇస్రాయీలు ప్రవక్తలలో ఒకరు. ఈయన

తన జాతి వారిని హెచ్చరించారు, వారు వెంటనే పశ్చాత్తాపం చెంది క్షమాపణ వేడుకున్నారు. ఫలితంగా వారిపై రాబోయే కఠిన శిక్ష రాకుండా తొలగించబడింది. యూనుస్ (అ) తరువాత ఆ జాతి వారు మళ్ళీ దుర్మార్గానికి, ఉపద్రవాలకు పాల్పడ్డారు.

ఈ వాక్యంలో ఒకవేళ మక్కా ప్రజలు సత్యాన్ని తిరస్కరించి అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తుంటే ఇది క్రొత్తేమీ కాదు. ఎంతోమంది ప్రవక్తలు ఈ పరిసర ప్రాంతాలలో పంపబడ్డారు. కాని కేవలం యూనుస్ జాతి ఒక్కటే ప్రవక్తను విశ్వసించింది. దాని నుండి కఠిన శిక్షను తొలగించడం జరిగింది. ప్రవక్తలందరితోనూ ఇదేవిధంగా జరిగింది. అలాంటప్పుడు నిరాశ, ఆశ్చర్యం చెందడమెందుకు? (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

99, 100 : ఒకవేళ అల్లాహ్ తలచుకుంటే అందరూ విశ్వాసులుగా మారిపోతారు. ప్రజలను బలవంతంగా విశ్వాసులుగా చేయమని ప్రవక్త (స)ని ఆదేశించబడలేదు. ఈ వాక్యంలో అవిశ్వాసులు విశ్వసించలేదని బాధపడవద్దని, నిరాశ చెందవద్దని ఓదార్చడం జరిగింది. అల్లాహ్ సూరె బఖరహ్ : 272లో మార్గదర్శకత్వ భాగ్యం ప్రసాదించడం మీ బాధ్యత కాదని, అల్లాహ్ ఎవర్ని తలచుకుంటే వారికి ప్రసాదిస్తాడని చెప్పాడు.

ఏ వ్యక్తి అయినా అల్లాహ్ విశ్వసించే భాగ్యం ప్రసాదిస్తేనే విశ్వసిస్తాడని, అందువల్ల మీరు సందేశ ప్రచారం చేస్తూపోండని, ఎవరైనా విశ్వసించకపోతే బాధపడకండని అల్లాహ్, తన ప్రవక్తను ఆదేశించడం జరిగింది. వారి నీచత్వం, అవమానం లిఖించబడి ఉన్నదనీ, ఇలాంటి వారు సాక్ష్యాధారాలను గురించి ఆలోచించరని పేర్కొనడం జరిగింది.

101 : పై వాక్యాల్లో విశ్వాసం గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. భూమ్యాకాశాల్లోని సృష్టితాలను గురించి అవిశ్వాసులను ఆలోచించమని ఉపదేశించమని ప్రవక్త (స) ను ఆదేశించడం జరిగింది. దాని వల్ల అల్లాహ్‌ను విశ్వసించే మార్గం సుగమం అవుతుందని, ఇంకా అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కాదనే విషయం కూడా స్పష్టం అవుతుందని సెలవియ్యబడింది. ఎవరి జాతకంలో వారు విశ్వసించరని ఉందో వారికి ప్రవక్తల ఉపదేశాలు, సూచనలు ఏమీ పని చేయవని సెలవియ్యబడింది.

102 : పూర్వపు జాతుల వద్దకు ప్రవక్తలను పంపినా విశ్వసించకపోవటం వల్ల వారిని నాశనం చేయడం జరిగింది. వీరిపట్ల కూడా అదేవిధంగా ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

103 : ఎక్కడ అవిశ్వాసులను శిక్షించడం జరుగుతుందో అక్కడే ప్రవక్తనూ, విశ్వాసులనూ రక్షించడం కూడా జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ప్రవక్తనూ, విశ్వాసులను రక్షించడం అల్లాహ్ బాధ్యత. అరబ్ అవిశ్వాసులు క్రమక్రమంగా ఇస్లాం స్వీకరిస్తూపోయారు. అందువల్లే వారిపై ఆద్, సమూద్ లాంటి కఠిన శిక్షలు అవతరించలేదు. అయితే అవిశ్వాసాన్నే నమ్ముకున్న కొందరిని బద్ర్, హునైన్ యుద్ధాల ద్వారా శిక్షించడం జరిగింది. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

దేవుని ఏకత్వం పట్ల ఎంత మాత్రం అనుమానం ఉండరాదు. ఎందుకంటే ఏకత్వం అంటే వాస్తవం అని అర్థం. సృష్టించేవాడూ, నడిపేవాడూ, మరణం ప్రసాదించేవాడు అల్లాహ్‌యే అయినపుడు మరి ఇతరులు ఆరాధ్యులు ఎలా అవుతారు? మీరు ఆరాధిస్తున్న వాటిని నేను ఆరాధించను. మీరు నాకు వ్యతిరేకంగా ఏది చేయదలచుకుంటే అది చేసుకోమని వేడుకోండి.

బుద్ధిహీనులారా! ఇవి తమకు తాము లాభంకానీ, నష్టంకానీ చేకూర్చలేవు. ఎవరి చేతిలో లాభనష్టాలు ఉన్నాయో ఆయనే అల్లాహ్ అవుతాడు. ఆయన ఒక్కడే, ఆయనకు భాగస్వాములెవ్వరూ లేరు. నన్ను విశ్వాసిగానే ఉండమని ఆదేశించబడింది.

105 : నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, విగ్రహారాధనకు దూరంగా ఉండమని నన్ను ఆదేశించబడింది.

106 : ఈ వాక్యంలో మంచీ-చెడు, లాభం-నష్టం అన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయని, ఆయన ఒక్కడే అని, అతనికి ఎవరూ సాటి లేరని ఆయనే ప్రార్థనకు అర్హుడని ఆదేశించబడింది.

107 : అల్లాహ్ గొప్ప దయాగుణం గలవాడనీ, మానవుడు పాపం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపం చెందితే తన కారుణ్యంతో క్షమిస్తాడనీ, ఆయన తన దాసుల పట్ల విశాల హృదయుడని వివరించాడు.

108 : తీర్పుదినం నాడు నరకం నుండి రక్షించబడినవాడే లాభం పొందాడు. రుజుమార్గం తప్పినవాడు నరకంలో విసిరివెయ్యబడతాడు. వీటివల్ల అల్లాహ్‌కు ఎలాంటి లాభంగానీ, నష్టంగానీ లేదని, విశ్వాసాన్ని ప్రోత్సహించటం, అవిశ్వాసాన్ని నిర్మూలించటం ఇవన్నీ మానవ కళ్యాణానికే అని, వారి మంచి కొరకే అని సెలవియ్యబడింది.

ఏది ఏమైనా మిమ్మల్ని ముస్లిములుగా మార్చటం తన బాధ్యత కాదనీ, తాను కేవలం సందేశ ప్రచారం చేసేవాడిని, హెచ్చరించేవాణ్ని, శుభవార్తలు ఇచ్చేవాణ్ని మాత్రమే అని పేర్కొనబడింది. విశ్వసిస్తే మంచిదే, విశ్వసించకపోతే బలవంతం చేయటం నా అభిమతం కాదు.

109 : అల్లాహ్ దేన్ని గురించి వహీచేస్తే దాన్ని అనుసరించాలి. దేన్నుండి వారిస్తే దానికి దూరంగా ఉండాలి. ఈ మార్గంలో వచ్చే కష్టనష్టాలను భరిస్తూ, సహిస్తూ సందేశ ప్రచారం చేస్తూ స్థిరంగా ఉండిపోరాడాలి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సంపూర్ణ జ్ఞానం కలవాడు. సంపూర్ణ శక్తి యుక్తి కలవాడు. ఇంకా ఆయన కారుణ్యం అందరినీ ఆవరించి ఉంది. అందువల్ల ఆయన కంటే మంచి తీర్పు చేసేవారెవరుంటారు?

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

11. సూరె హూద్ పరిచయం

సూరె హూద్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 123 వాక్యాలు. 10 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో హూద్ (అ) మరియు అతని జాతి వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. అందువల్ల దీనికి ఈ పేరు పెట్టబడింది. ఇందులో ఇతర ప్రవక్తల ప్రస్తావన కూడా వచ్చింది.

సూరె హూద్ మక్కాలో సూరె యూనుస్ తర్వాత అవతరించింది. కేవలం మూడు వాక్యాలు మాత్రమే మదీనాలో అవతరించబడ్డాయి. ఈ సూరాలో ప్రస్తావించబడిన అంశాలు చాలా ప్రాముఖ్యత గలవి. వీటిని గురించి అబూబకర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ఆయన ఇలా అన్నారు : "ఓ దైవప్రవక్తా! తమరు వృద్ధాప్యానికి చేరుకున్నారు." అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "నన్ను హూద్, ముర్‌సలాత్, అమ్మ యతసాఅలూన్, ఇజష్షమ్సు కువ్విరత్ సూరాలు వృద్ధునిగా చేసివేసాయి." (సహీహ్ తిర్మిజీ - హ.నెం.3297)

ఎందుకంటే ఇందులో పూర్వ జాతుల సంఘటనలు, వారి తిరుగుబాట్లు, నేరాలు వారిపై దైవశిక్ష, అవతరణ, పరలోకశిక్షల వాగ్దానం మొదలైన అంశాలు ఉన్నాయి. మక్కా అవిశ్వాసులకు వీరి నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని సందేశం ఇవ్వబడింది. ఇందులో కఠినంగా హెచ్చరించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) దీన్ని ఎప్పుడు పఠించినా ఆయన మనోమస్తిష్కాలపై కాస్త అధికంగానే ప్రభావం చూపేది. మక్కా జీవితంలో మక్కా ప్రజల దుర్మార్గం, అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారి తిరుగుబాటు మరియు ఖుర్‌ఆన్, ఇస్లాంల పట్ల హేళనగా ప్రవర్తించడం ఇవన్నీ చూసి ఎక్కడ మక్కా ప్రజలపై దైవశిక్ష అవతరిస్తుందోనని భయపడేవారు. దైవప్రవక్త (స) ప్రచారం చేస్తున్న ఏకదైవారాధనను తిరస్కరిస్తే జరిగే విపత్కర పరిణామాలను గురించి హెచ్చరించటం దీని ముఖ్య ఉద్దేశం.

11. హూద్

ఆయత్‌లు : 123 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ రా. నిర్థిష్ఠమైన, సవివరమైన వాక్యాలు గల గ్రంథం, వివేకవంతుడూ, అన్నీ తెలిసినవాడి తరపు నుండి. (2) మీరు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించకండి. నేను ఆయన తరపు నుండి మిమ్మల్ని హెచ్చరించేవాణ్ణి, శుభవార్తలు అందజేసేవాణ్ణి. (3) మరియు మీరు మీ ప్రభువును క్షమాభిక్ష కోరండి. ఆయన వైపునకు మరలి రండి. ఆయన ఒక నిర్ణీత కాలం వరకూ మీకు మంచి జీవిత సామగ్రిని అనుగ్రహిస్తాడు. అనుగ్రహాలకు అర్హులైన ప్రతివారికీ ఆయన తన అనుగ్రహాలు ప్రసాదిస్తాడు. కాని ఒకవేళ మీరు విముఖులైతే ఒక అతి భయంకరమైన దినం నాటి శిక్షకు గురిఅవుతారేమోనని నేను భయపడుతున్నాను. (4) మీరందరూ అల్లాహ్ వైపునకే మరలవలసి ఉన్నది. ఇంకా ఆయన ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. (5) చూడండి, అతని నుండి దాక్కుందామని వారు తమ వక్షములను తిప్పుకుంటున్నారు. జాగ్రత్త! వారు బట్టలతో తమను తాము కప్పుకున్నప్పటికీ, అల్లాహ్ వారి గుప్త విషయాలనూ ఎరుగును. వారి బహిరంగ విషయాలనూ ఎరుగును. ఆయన హృదయాలలో ఉన్న రహస్యాలను కూడా ఎరుగును.

اٰيَاتُهَا 123 سُوْرَةُ هُوْدٍ 11 مَكِّيَّةٌ رُكُوْعَاتُهَا 10

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ۙ ﴿1﴾

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ۙ ﴿2﴾

وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ؕ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ﴿3﴾

اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿4﴾

اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ؕ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿5﴾

1 – 5 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

1 : ఇవి అరబీ అక్షరాలు. వీటి అర్థం కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. ఇందులో బోధనలు, హితోపదేశాలు, సంఘటనలు, విశ్వాసాలు, నియమాలు, సుగుణాలు మొదలైనవి వివరించబడి ఉన్నట్లు పూర్వగ్రంథాలలో కానరాదు. అంటే వివేకపూరితమైన వాక్యాలు. వీటి ఆచరణ ద్వారానే మానవుడు చెడు పరిణామాల నుండి తప్పించుకోగలుగుతాడు.

3 : ఈ వాక్యంలో జీవిత సామగ్రి అని సంబోధించడం జరిగింది. ఒకవేళ పరలోకాన్ని మరచి ఇహలోక

వాంఛలో పడితే అది మోసపూరిత సామగ్రి అవుతుంది. ఎందుకంటే దీని అంతం నరకమే. జీవిత సామగ్రిని ఉపయోగిస్తూ పరలోకం కొరకు సిద్ధమయ్యే వ్యక్తికి ఈ సామగ్రి అనుగ్రహంగా పరిణమిస్తుంది. ఆయన అల్లాహ్ ఆదేశాల మేరకు అమలుచేస్తాడు. పెద్దదినం అంటే తీర్పు దినం.

5 : దీని అవతరణ సందర్భాన్ని గురించి వ్యాఖ్యానకర్తల్లో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. అయితే బుఖారీ హదీసు, సూరె హూద్ వ్యాఖ్యానం ద్వారా తెలిసేదేమిటంటే సిగ్గు వల్ల కాలకృత్యాల సమయంలో, భార్యతో సంభోగ సమయంలో నగ్నత్వాన్ని ఇష్టపడేవారు కారు. అల్లాహ్ తమను చూస్తున్నాడని, తమ మర్మాంగాలను దాచుకోవడానికి తమ ఛాతీలను వెడల్పుగా చేసేవారు. అల్లాహ్ వారిని రాత్రివేళల్లో కూడా చూస్తున్నాడనీ, రహస్యాలు కూడా తెలిసినవాడనీ సెలవియ్యబడింది. సిగ్గు మంచిదే అయినా అందులో అతిగా ప్రవర్తించడం మంచిది కాదు. మానవుడు నగ్నంగా ఉన్నా దుస్తుల్లో ఉన్నా, అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ చూస్తున్నాడు. అసలు విషయమేమంటే మనిషి సత్కార్యాలకు చేరువగా, పాపాలకు దూరంగా జీవితం గడపాలి.